

Ruimtelijke onderbouwing

Zonneveld Amerongerwetering

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever

LC Energy
Bronland 12
6708 WH Wageningen
T 085-0499604
W www.lcenergy.nl

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 8526
Datum: 1-11-2022, aangevuld 12-5-2023
en september 2023

© 2023 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt..

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Ligging en begrenzing projectgebied.....	6
1.3	Huidig planologisch regime	7
1.4	Leeswijzer	8
2	Planbeschrijving	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Beschrijving projectgebied	9
2.3	Het zonneveld.....	13
2.4	Landschappelijke en natuurlijke inpassing en inrichting	15
2.5	Omgevingsproces	19
2.6	Financiële participatie	19
3	Beleidskaders	22
3.1	Inleiding	22
3.2	Rijksbeleid.....	22
3.3	Provinciaal beleid, Omgevingsvisie en -verordening.....	26
3.4	Regionaal beleid	35
3.5	Gemeentelijk beleid.....	37
4	Waardentoets	49
4.1	Inleiding	49
4.2	Natuurwaarden	49
4.3	Archeologische en cultuurhistorische waarden	54
4.4	Water.....	55
4.5	Conclusie.....	57
5	Milieuaspecten.....	58
5.1	Inleiding	58
5.2	Bodem	58
5.3	Geluid	60
5.4	Luchtkwaliteit	61
5.5	Externe veiligheid	62
5.6	Brandveiligheid	63

5.7	Bedrijven en milieuzonering	64
5.8	Verkeer en parkeren	65
5.9	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	65
5.10	Lichtreflectie	66
5.11	Elektromagnetische straling	66
5.12	Warmteontwikkeling	67
5.13	Conclusie.....	67
6	Uitvoerbaarheid	68
6.1	Inleiding	68
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	68
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	68
6.4	Economische uitvoerbaarheid	69
6.5	Conclusie.....	69

Bijlagen:

- Zonneveld Amerongerwetering Landschappelijk inpassingsplan
- Zonneveld Amerongerwetering, Omgevingsproces
- Zonneveld Amerongerwetering, financiële participatie
- Quickscan flora en fauna, Zonneveld Amerongerwetering te Amerongen
- Nadere inventarisatie en toetsing, Amerongerwetering te Amerongen
- Stikstofberekening Zonneveld Amerongenwetering
- Rapport invloed plan op waterhuishouding, Zonneveld Amerongerwetering
- Advies brandveiligheid van de Veiligheidsregio Utrecht
- Vormvrije m.e.r. beoordelingsnotitie, Zonneveld Amerongerwetering
- Zonneveld Amerongerwetering, Quickscan geluid
- Nota van zienswijzen, Zonneveld Amerongerwetering

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

1.1.1 De overheid biedt beleidsruimte

Het Kabinet heeft met het nationale Klimaatakkoord een centraal doel gesteld: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 met 49% ten opzichte van 1990. Het centrale doel van het Klimaatakkoord raakt aan het leven van alledag. Huishoudens zullen worden gedwongen bewuster met energie om te gaan en alternatieve vormen van energieproductie worden zichtbaar in het landschap.

Ook de gemeente Utrechtse Heuvelrug wil klimaatdoelen realiseren. De gemeente wil volledig energieneutraal zijn in 2035. Hierbij is ook de realisatie van windturbines en zonnenvelden noodzakelijk.

1.1.2 Initiatief voor realisatie zonnenveld

LC Energy is voornemens een nieuw zonnenveld te realiseren in de gemeente Utrechtse Heuvelrug, ten zuidwesten van Leersum en Amerongen. Hiermee wordt bijgedragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen. Het projectgebied (zie figuur 1 voor de ligging van het projectgebied) heeft een omvang van circa 14,8 hectare en een zonnenveld kan op deze plek goed landschappelijk en natuurlijk worden ingepast in de omgeving.

LC Energy is een jong Nederlands bedrijf, ontstaan uit twee ervaren marktspelers: Low Carbon uit Londen en QING uit Arnhem. LC Energy is opgericht met als doel 500 MWp aan zonnenvelden te ontwikkelen en te exploiteren in Nederland.

1.1.3 Bouw van het zonnenveld past niet binnen de huidige regels

Voor de realisatie van het zonnenveld wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing is onderdeel van de vergunningaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit zonnenveld aan de orde. Deze Ruimtelijke Onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling van het zonnenveld in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing projectgebied

Het projectgebied is circa 14,8 hectare groot en ligt in het gebied ten zuidwesten van Leersum en Amerongen. Het projectgebied ligt ten zuiden van de lintbebouwing langs de weg Amerongerwetering en ten noorden van de Oude Rijn. Ten oosten en westen van het projectgebied liggen twee bosgebieden. Ten zuidwesten van het projectgebied ligt een wijngaard met enkele fruitbomen en wijnranken. De ligging en begrenzing van het projectgebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Ligging en begrenzing projectgebied.

1.3 Huidig planologisch regime

Het projectgebied maakt onderdeel uit van het bestemmingsplan 'buitengebied Overberg, Maarn, Maarsbergen, Amerongen' en heeft de enkelbestemming 'Agrarisch met waarden'. Voor het projectgebied geldt grotendeels de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 5' en voor een klein deel de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3' (de zuidwestelijke punt). Voor het projectgebied gelden daarnaast de gebiedsaanduidingen 'milieuzone – stiltegebied' en 'reconstructiewetzone – verwevingsgebied'. Tot slot gelden de functieaanduidingen 'specifieke vorm van agrarisch met waarden – open landschap', 'specifieke vorm van agrarisch met waarden – veldschuur' en 'specifieke vorm van agrarisch met waarden – verkavelingspatroon' en in het projectgebied staat een veldschuur met de functieaanduiding 'specifieke vorm van agrarisch met waarden – veldschuur'.

De realisatie en het gebruik van een zonneveld (het opwekken van duurzame energie, met een technische installatie met toebehoren) past niet binnen de regels van de geldende bestemmingen. Daarom is een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo).

Figuur 2: Weergave projectgebied op verbeelding bestemmingsplan 'buitengebied Overberg, Maarn, Maarsbergen, Amerongen'.

1.4 Leeswijzer

De Ruimtelijke Onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid, regionale beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het projectgebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie weergegeven en wordt de voorgenomen ontwikkeling beschreven.

2.2 Beschrijving projectgebied

2.2.1 Historie en ontwikkelingen

Het grondgebruik in het gebied kent een bijzondere combinatie van bosbouw en weilanden en akkers. Rond 1800 bestond circa een derde van de percelen in de omgeving uit bos. Vijftig jaar later nam dit toe tot meer dan de helft van het gebied. Eind jaren 1950 (zie figuur 4) verminderde de hoeveelheid bos totdat eind jaren 1980 het huidige beeld nagenoeg bereikt was. Het bos ten oosten van het projectgebied 'Oud Kolland' herinnert nog aan de relatie binnen het gebied met het landgoed Kolland, even ten oosten van het projectgebied. Ten zuiden van het projectgebied ligt de boerderij Bergesteyn, voorheen Berkestein. Van het kasteelterrein waren tot 1964 nog het grachtenstelsel en de plek van het kasteel zichtbaar, maar door egalisatie van het terrein bleef alleen de gracht aan de zuidzijde over. Op de kaart uit 1850 (zie figuur 3) staat de Amerongse Wetering / Wetering en de Lekdijk al op kaart. Nu, circa 170 jaar later, liggen deze nog nagenoeg op dezelfde plek.

Figuur 3: Historische kaart omstreeks 1850 van het projectgebied en de directe omgeving (bron: www.topotijdreis.nl).

Figuur 4: Historische kaart omstreeks 1975 van het projectgebied en de directe omgeving (bron: www.topotijdreis.nl).

2.2.2 Het huidige landschap

Het projectgebied ligt ten zuiden van de lintbebouwing langs de Amerongerwetering. Even ten zuiden stroomt de Oude Rijn. De hoger gelegen Lekdijk vormt een duidelijke grens die vanuit het projectgebied goed beleefbaar is. Andersom is het projectgebied minder zichtbaar vanaf de Lekdijk. Dit komt mede door de grote afstand van ruim 500 meter en doordat er op de voorgrond een boerderij staat en tussen de dijk en het projectgebied divers opgaand groen aanwezig is dat het zicht op het projectgebied filtert. Ten oosten en ten westen liggen nog enkele restanten van de hier vroeger veel aanwezige bossen en fruit- / boomkwekerijen. Het betreft twee Natura 2000-gebieden. Opvallend voor deze bosgebieden is de grote rijkdom aan paddenstoelen en epifytische mossen en korstmossen. Het bos ten noordwesten van het projectgebied bestaat uit hakhout. De andere bossen uit relatief jong bos van overwegend inheemse soorten, in de stakenfase, zonder duidelijke mantel- en zoomvegetatie.

Het projectgebied is agrarisch in gebruik en bestaat uit intensief beheerd weiland. In de directe omgeving wordt naast gras veel maïs geteeld. Verspreid in het projectgebied en de directe omgeving is sprake van hoge, opgaande begroeiing van zwarte els, wilde lijsterbes, wilgensoorten, berk en onderbegroeiing van o.a. dauwbraam en brandnetel met haagwinde. De aanwezige taluds geven een overbemeste situatie weer, met veel brandnetel.

In het projectgebied staat een veldschuur. Ook ten zuiden van het projectgebied staan een aantal veldschuren. Deze zijn alleen te bereiken via het pad dat vanaf het noorden gedeeltelijk langs en gedeeltelijk door het projectgebied loopt. Ten zuidwesten van het projectgebied ligt een wijngaard met enkele fruitbomen en wijnranken.

Ondanks de transformatie van een dicht bebost gebied naar het halfopen landschap van nu zijn de hoofdstructuren van het landschap vrijwel intact gebleven. Naast de Amerongerwetering en de Lekdijk bepalen de sloten en greppels, die dwars op de Lekdijk liggen, de strekkingsrichting van het landschap.

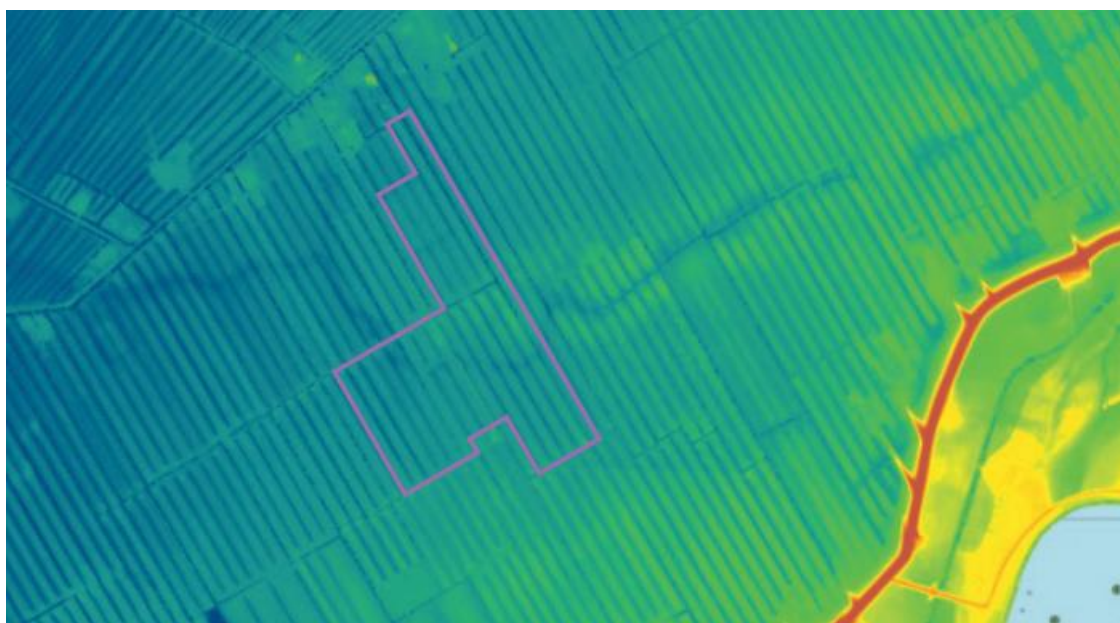
Figuur 5: Foto van het zicht richting de Amerongerwetering, met aan de rechterkant van de bomen zicht op de noordkant van het projectgebied.

Figuur 6: Foto van het projectgebied richting het zuiden, met de vele greppels en slootjes, monocultuur raaigrasland met hooi op rillen en in balen.

2.2.3 Bodem en grondwaterhuishouding

De ondergrond van het zuidelijk deel van het projectgebied is gevormd door fluviatiele processen, door erosie of afzetting van materiaal door rivierwater, zonder invloed van getij. Het noordelijk deel is ontstaan door eolische processen, door erosie of afzetting van materiaal door de wind. Op deze ondergrond heeft zich binnen het projectgebied een kalkloze poldervaaggrond ontwikkeld bestaande uit zware klei. Het gebied kent grondwatertrap V met een gemiddeld hoogste grondwaterstand ondieper dan 40 cm onder maaiveld en een gemiddeld laagste grondwaterstand dieper dan 120 cm onder maaiveld. In het midden van het projectgebied zijn op de hoogtekaart (zie figuur 7) duidelijk hoogteverschillen van circa een halve meter te zien die ook in het veld goed waarneembaar zijn. Ten oosten van het projectgebied zijn enkele van deze laagtes nog in het veld aanwezig als watergang.

Figuur 7: Hoogtekaart van het projectgebied en de directe omgeving.

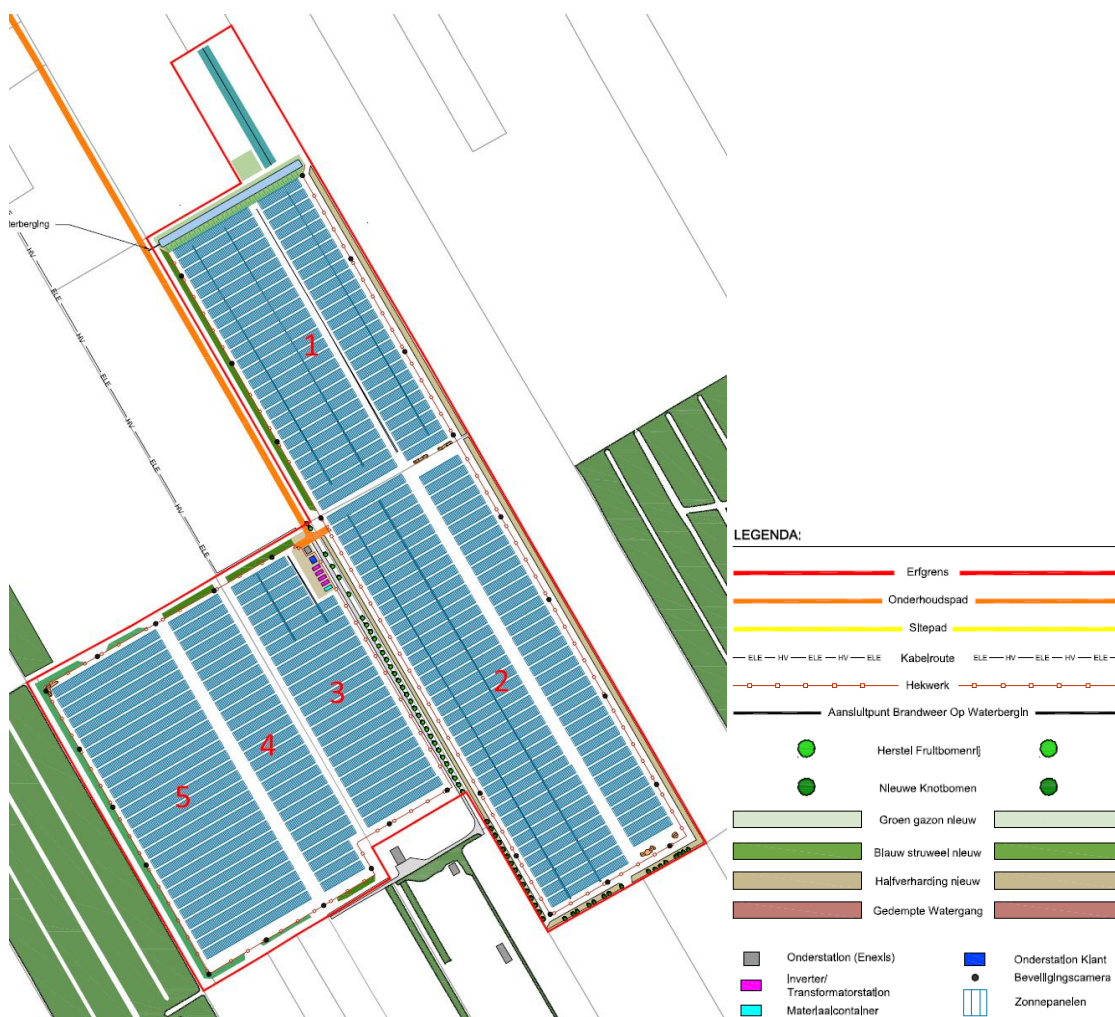
2.3 Het zonneveld

In deze paragraaf wordt het plan voor het zonneveld uiteengezet. Ten behoeve van het plan is ook een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. Dit plan is separaat bijgevoegd.

2.3.1 Technische gegevens zonneveld

Het projectgebied is 14,8 hectare groot. Het panelenveld (het veld binnen de hekwerken) zelf heeft een omvang van 12,2 hectare. De overige zone wordt gebruikt voor paden, landschappelijke inpassing en natuurlijke inrichting.

De stellages met zonnepanelen staan in rijen, in een zuid-georiënteerde opstelling, binnen de lijnen van de aanwezige kavelstructuur. De zonnepanelen worden op gelijke hoogte gehouden (aan de bovenzijde), op 1,5 meter boven de hoogste delen van het huidige maaiveld. De panelen worden geplaatst op tafels van circa 6 meter breed, welke worden gedragen door palen die in de grond worden getrild. Tussen de rijen wordt een ruimte van 2 meter vrijgehouden. Tevens liggen er beheerpaden om het zonneveld.

Figuur 8: Technische overzichtstekening (voor een goed leesbare technische overzichtstekening wordt verwezen naar de separaat bijgevoegde technische tekeningen).

Op het zonnenveld komen kleine gebouwtjes ten behoeve van het zonnenveld. Dit betreffen een inkoopstation (buiten het hekwerk), compactstations (transformatorstations) en containers voor de opslag van reserveonderdelen. Deze gebouwtjes worden geconcentreerd op de plek van de huidige veldschuur, die wordt gesloopt. Ook de mestcontainer en overige materialen worden hier verwijderd.

2.3.2 Toegankelijkheid en ontsluiting

Om het zonnenveld komt een hekwerk van 2 meter hoog (behoudens aan de noordoostzijde, waar een natuurlijke barrière wordt gerealiseerd) om ongewenste bezoekers te weren. Het is ook een eis vanuit de verzekering. Tevens komen er beveiligingscamera's rondom het zonnenveld. De hekwerken worden faunapasseerbaar gemaakt voor (kleine) zoogdieren en reptielen, door ze onderaan 20 centimeter open te houden en niet in te graven. Door grove mazen te gebruiken kunnen kleine zoogdieren er overal doorheen.

De realisatie van een zonnenveld heeft geen gevolgen voor het verkeer en parkeren. Het zonnenveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Deze ontsluiting vindt plaats via de bestaande perceelstoegang, aan de noordzijde, op de Amerongerwetering. Er komen geen openbare paden op het terrein van het zonnenveld.

2.3.3 Bouw

De start van de bouw is afhankelijk van het moment dat de benodigde vergunningen worden verleend en de benodigde rijkssubsidies worden toegewezen. De installatie van het zonnenveld neemt minder dan één jaar in beslag.

2.3.4 Looptijd

Het zonnenveld zal 30 jaar in bedrijf zijn. Het zonnenveld kan na afloop van deze termijn eenvoudig worden ontmanteld. De restmaterialen (staal, kabels, technische installaties en panelen) worden volgens de dan geldende technieken hergebruikt en gerecycled. Het projectgebied wordt in agrarische staat teruggebracht na de exploitatieperiode.

2.4 Landschappelijke en natuurlijke inpassing en inrichting

De landschappelijke en natuurlijke inpassing en inrichting van het zonneveld is beschreven in het rapport 'Zonneveld Amerongerwetering, Landschappelijk inpassingsplan', welke als separaat document is toegevoegd. Ten behoeve van het inpassingsplan is een landschaps- en beleidsanalyse uitgevoerd, welke is opgenomen in het rapport. Deze landschaps- en beleidsanalyse heeft geleid tot de uitgangspuntenkaart zoals verbeeld in figuur 9, welke vervolgens nader is uitgewerkt tot een inrichtingsplan. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de hoofdpunten van de nieuwe inrichting.

Figuur 9: Uitgangspuntenkaart voor de inrichting.

2.4.1 Behoud openheid

Door de situering van het projectgebied ten opzichte van de Amerongerwetering en de Lekdijk komt het zonneveld voor de meeste omwonenden en passanten op vrij grote afstand te liggen. De bossen en de Lekdijk vormen een horizon die ver boven maaiveld ligt. De zonnepanelen komen op maximaal 1,5 m boven het maaiveld uit, gerekend vanaf de hoogste delen van het maaiveld, en worden binnen de bestaande kavelstructuur gesitueerd. Daarmee blijven de zonnepanelen ruim onder de horizon. Deze combinatie maakt dat het zonneveld goed is in te passen in dit halfopen landschap met bij het gebied passende elementen. Om een goed beheerbare situatie over te houden wordt de bovenkant van de panelen op gelijke hoogte gehouden, op de 1,5 meter boven de hogere delen van het huidige maaiveld. Ondanks dat het maaiveld hier een sterk golvend karakter heeft door de vele greppels en sloten in het terrein wordt zo een rustig beeld verkregen dat tevens goed te beheren is. Er wordt een zuid-georiënteerde opstelling geplaatst, zodat er meer ruimte is voor zon en hemelwater om de bodem te bereiken, waardoor hieronder een kruidenrijke vegetatie tot ontwikkeling kan komen.

2.4.2 Respecteren kavelstructuur

Het projectgebied kent aan de noord- en zuidkant geen rechte lijn doordat het uit verschillende kavels bestaat. Door de bestaande watergangen open te houden wordt de belangrijkste richting in het landschap geaccentueerd. Ook het aanvullen van de rij bomen langs het toegangspad benadrukt de ontginningsrichting met behoud van de karakteristieke openheid.

2.4.3 Meervoudig ruimtegebruik: ecologie

Het terrein gaat zodanig beheerd worden dat er kruidenrijk grasland ontstaat onder en tussen de panelen. Kruidenrijk grasland wordt gekenmerkt door variatie in structuur en een begroeiing die rijk is aan bloeiende planten, insecten zoals vlinders en (wilde) bijen en kleine fauna. Gradiënten zoals in voedselrijkdom, licht - schaduw en nat - droog en diversiteit in beheer zorgen voor diverse vegetatietypen. Werkelijk verschransen van de van nature voedselrijke klei is nagenoeg onmogelijk. Er moeten dan ook geen bijzondere soorten worden verwacht. Wel kan door structuurvariatie en meer bloeiende bloemen (nectar en stuifmeel) een bijdrage worden geleverd aan de biodiversiteit. Dit door het beheer extensief uit te voeren en het maaisel waar mogelijk af te voeren zoals op de beheerpaden en in overhoeken. Er worden geen chemicaliën gebruikt (kunstmest of gif) en er wordt niet bemest met drijfmest.

Het zonneveld wordt ingepast met o.a. natuurlijke oevers en losse hagen. Door zowel de oevers als de losse hagen voor de helft, parallel aan de grenzen van het projectgebied, om het jaar te maaien blijft er altijd een rietkraag of struweel staan. Dit filtert het zicht op de panelen en levert een bijdrage aan de biodiversiteit. Ook wordt mantelzoom-vegetatie gerealiseerd, bij de bosrand aan de westzijde van het projectgebied, wat bijdraagt aan de biodiversiteit.

Ter hoogte van de concentratie aan bouwwerken (o.a. de compactstations), worden vogel- en vleermuiskasten opgehangen. Ook worden in het projectgebied een aantal broeihopen voor de ringslang gerealiseerd. Ringslang foerageert onder andere op amfibieën en is in 2021 nog nabij het projectgebied waargenomen. Door het gebied aantrekkelijk te maken voor amfibieën en extra maatregelen te treffen voor ringslang, wordt het zonneveld een aantrekkelijk leefgebied. Tot slot wordt een zaadhofje gerealiseerd, in samenwerking met Het Levend Archief. Dit is nader toegelicht in een volgende paragraaf.

Figuur 10: Overzichtstekening inrichtingsplan.

2.4.4 Zicht op het zonneveld vanuit de omgeving

Zicht op het projectgebied vanuit de omgeving vindt plaats vanaf de Amerongerwetering en vanaf de Lekdijk. De Lekdijk ligt enkele meters boven het maaiveld van het projectgebied. Doordat de afstand tot het projectgebied meer dan 500 meter bedraagt en er op de voorgrond diverse boerderijen en landerijen liggen en het geflankeerd wordt door twee blokken bos en er beplanting ten zuiden van het projectgebied, speelt het zonneveld qua beleving op de achtergrond een kleine rol.

2.4.5 Inpassing met natuurlijke oevers en losse hagen

Vanwege de eisen om openheid te behouden en het zonneveld toch goed in te passen wordt het zonneveld omzoomd met rietkragen (oost- en zuidkant) en losse hagen (noordwest). De locatie van beide is afgestemd op de wens van de betreffende omwonenden. Vanwege de bolle ligging van de percelen hoeft het maaiveld niet vergraven te worden voor het realiseren van de natuurlijke oevers. Dit kan middels beheer worden gerealiseerd. Door zowel de oevers als de losse hagen voor de helft, parallel aan de grenzen van het projectgebied, om het jaar te maaien blijft er altijd een rietkraag of struweel staan. Dit filtert het zicht op de panelen en levert een bijdrage aan de biodiversiteit. Langs de zuidkant van het oostelijke veld worden enkele knotbomen toegevoegd om de verbinding tussen de oostelijk en westelijk gelegen bossen te versterken.

2.4.6 Behoud toegang en versterking wegbeplanting

Het pad vanaf de Amerongerwetering blijft behouden. Vanwege de veiligheid komen er wel hekwerken rond het zonneveld. Deze worden faunapasseerbaar door ze onderaan minimaal 20 centimeter open te houden en niet in te graven. Door grove mazen te gebruiken kunnen kleine zoogdieren er overal doorheen. Langs het pad dat door het projectgebied loopt staan enkele fruitbomen. Waar het pad door het projectgebied loopt wordt deze rij versterkt met fruitbomen. In het verlengde hiervan (richting het zuiden) worden enkele elzen aangeplant om zo de ontginningsstructuur te benadrukken. Ook voorkomt het een al te opgesloten gevoel als je over het pad door beide delen van het zonneveld rijdt of loopt. Voor de brandweer wordt het mogelijk ter hoogte van de transformatoren te keren (10*15 meter ruimte). Tevens is er ten zuiden van het projectgebied al een keermogelijkheid aanwezig ten zuiden van de bestaande veldschuur.

2.4.7 Concentreren gebouwtjes en combineren met faunavoorzieningen

Het inkoopstation, de compactstations en opslagcontainers worden zo veel mogelijk geconcentreerd op de plek van de huidige veldschuur (die hiervoor zelf niet behouden blijft). De mestcontainer en overige materialen worden verwijderd. Op deze plek worden ook enkele voorzieningen getroffen zoals vogel- en vleermuiskasten waaronder voor de zwaluwen die momenteel in de veldschuur nestelen.

2.4.8 Het Levend Archief

LC Energy gaat samenwerken met stichting 'Het Levend Archief'. Doel is bij te dragen aan het opzetten van een zadencollectie om de genetische diversiteit van wilde planten veilig te stellen. Dit wordt bewerkstelligd door zaden te verzamelen van inheemse plantensoorten, te beginnen met de meest bedreigde soorten, en deze op te slaan in de Nationale Zadencollectie. Wanneer een soort achteruit dreigt te gaan kunnen de zaden uit de Nationale Zadencollectie worden gebruikt voor populatieherstel. Zo kunnen kleine populaties worden versterkt

met genetisch materiaal dat eerder is verzameld in dezelfde populatie of in de regio. Om aan meer materiaal van bepaalde plantensoorten te komen zijn er zaadhofjes nodig. Iedere soort heeft zijn eigen grond met de juiste omstandigheden nodig. Een voorbeeld is Blauw walstro, dat zeer kort levend zaad bevat en gelijk opgekweekt moet worden op kalkrijke bodem op zonnige en open plaatsen, want het is een pionierssoort. Voor lang houdbare zaden heeft het niet zo'n haast om zaadhofjes te realiseren. Door een samenwerking met Stichting Het Levend Archief wil LC Energy areaal leveren in verschillende gebieden in Nederland, voor het in situ behoud van deze zaden. Zo leveren zonnevelden een bijdrage aan het veiligstellen en verspreiden van inheemse plantensoorten in hun natuurlijke omgeving. Zo wordt er een zaadhofje gerealiseerd, voor de kweek van bedreigde soorten. Deze methode lijkt op het jaarlijks oogsten van specifieke inheemse zaden, echter gaat het hier om bedreigde soorten. Hiervoor zijn de standplaatseisen hoger en wordt ruimte gereserveerd in het ontwerp. Daarnaast vereist het beheer, de monitoring en het onderzoek meer betreding en is de exploitatiewaarde beperkt. De bijdrage aan de landelijk biodiversiteit is echter zeer relevant. De samenwerking met wetenschappers en natuurbeschermers biedt hierbij nieuwe kansen. Deze vorm kan op kleine schaal al nuttig zijn en wordt buiten de hekken uitgevoerd.

2.4.9 Beplantings- en beheerplan

In het rapport 'Zonneveld Amerongerwetering, Landschappelijk inpassingsplan' is een beplantings- en beheerplan opgenomen ('Aanleg en beheer'), waarin concreet is opgenomen welke beplantingselementen worden toegevoegd en hoe er beheerd gaat worden. Hiervoor wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van het separaat bijgevoegde rapport 'Zonneveld Amerongerwetering, Landschappelijk inpassingsplan'.

2.5 Omgevingsproces

Ten behoeve van het plan is een zorgvuldig omgevingsproces doorlopen. Het verslag van het doorlopen omgevingsproces is uitgebreid weergegeven in bijgevoegd document 'Zonneveld Amerongerwetering, Omgevingsproces'. In dit document is o.a. aangegeven dat diverse belanghebbende partijen zijn betrokken in het proces (zoals de gemeente, het waterschap, de provincie en Staatsbosbeheer). Met al deze partijen zijn gesprekken gevoerd, en hun input is meegenomen bij de uitwerking van het plan. Daarnaast zijn de direct omwonenden betrokken in het proces. Met hen zijn o.a. 'keukentafel-gesprekken' gevoerd. Tot slot zijn diverse informatieavonden georganiseerd. In het bijgevoegd document 'Zonneveld Amerongerwetering, Omgevingsproces' is uitgebreid weergegeven hoe het proces precies is doorlopen, welke input belanghebbende partijen en omwonenden hebben gegeven en hoe met deze input is omgegaan. Zo is weergegeven op welke punten bepaalde input is verwerkt in het voorgenomen plan.

2.6 Financiële participatie

LC Energy biedt een aantal mogelijkheden m.b.t. financiële participatie. Het uiteindelijke aanbod is tot stand gekomen n.a.v. o.a. de volgende aspecten:

- Afspraken in het Klimaatakkoord over financiële participatie;
- Wat het gemeentelijk beleid bepaalt en wat volksvertegenwoordigers belangrijk vinden (o.a. tot uiting gekomen in een motie van 30 september 2021);
- Welke wensen (direct) omwonenden hebben;
- Hoe (ook) de bredere bevolking van de gemeente kan profiteren;
- Hoe belangenverenigingen een rol zouden kunnen vervullen;

- Ervaringen zoals LC Energy heeft opgedaan bij eerdere projecten.

In het bijgevoegde rapport 'Zonneveld Amerongerwetering, financiële participatie' is dit nader toegelicht. Uiteindelijk heeft het geleid tot het volgende aanbod.

Aanbod van collectieve aard

LC Energy doet een aanbod van collectieve aard in de vorm van een investeringsmogelijkheid voor de gehele bevolking van gemeente Utrechtse Heuvelrug, in grote en in kleine investeringen, opdat ook de bewoners met een smalle beurs kunnen meeprofiten. LC Energy stelt de investeringsmogelijkheid in een groene obligatielening open aan de hele bevolking van gemeente Utrechtse Heuvelrug. Via bijvoorbeeld duurzaaminvesteren.nl zal eenieder groene obligaties kunnen kopen, waarop een aantrekkelijk rendement wordt vergoed. Groene obligaties onderscheiden zich van gewone obligaties. Door te investeren in groene obligaties draagt de investering bij aan de financiering voor de realisatie van Zonneveld Amerongerwetering. De groene obligatielening Zonneveld Amerongerwetering zal in eerste instantie worden opengesteld voor inwoners van de gemeente, met een priorisering voor omwonenden. Wanneer de maximale investering na een nader te bepalen periode niet gehaald gaat worden, zal de investeringsmogelijkheid ook voor geïnteresseerden buiten de gemeente opengesteld worden. LC Energy biedt de groene obligatielening aan ten bedrage van € 500.000,- met een looptijd van maximaal 15 jaar en tegen een rendement van 4.5% per jaar. Aan het einde van de looptijd krijgen investeerders hun inleg terug, terwijl zij jaarlijks bovengenoemde rente op hun investering ontvangen.

LC Energy stelt voorts een budget beschikbaar voor een op te richten omgevingsfonds op basis van € 0,50 per opgewekte Mega Watt Uur (MWh) per jaar voor de eerste 15 jaar van de exploitatie. Dit fonds kan bijdragen aan doelen voor de bevolking van gemeente Utrechtse Heuvelrug. Bij voorkeur, doch niet uitsluitend, kan dit fonds ten goede komen aan doelen in de omgeving van de locatie van Zonneveld Amerongerwetering. Naar verwachting levert Zonneveld Amerongerwetering 15,7 Mega Watt Piek (MWp). Daarmee is een jaarlijkse bijdrage van € 7.458,- per jaar beschikbaar voor de gemeenschap. Dit budget wordt gegarandeerd gedurende de eerste 15 jaar. Als alternatief kan dit bedrag ook netto contact gemaakt worden en in één keer in een gemeenschapsfonds worden gestort op het moment dat het project wordt opgeleverd. In 15 jaar loopt de hoogte van het gemeenschapsfonds op tot ca. € 94.000 euro. Op basis van een 2,5% discontovoet. Het omgevingsfonds zal bovendien, ná de eerste 15 jaar van de exploitatie, doorlopen gedurende de tweede 15 jaar van de exploitatie.

Ten aanzien van dit aanbod voor een gemeenschapsfonds vrezen omwonenden dat de middelen die LC Energy daarin kan storten, niet of nauwelijks ten goede zullen komen aan de behoeften aan middelen voor de lokale bewoners die de verandering van het landschap als gevolg van de komst van het zonneveld het meest raakt: de zogenaamde direct aanwonenden aan het projectgebied die direct zicht hebben op het zonneveld. In aanmerking nemende wat in het Klimaatakkoord staat (*"Besluitvorming over de besteding van het omgevingsfonds gebeurt door de omgeving"*) hebben omwonenden zelf een bestedingsdoel bij wijze van een burgerinitiatief vormgegeven. In grote lijnen komt het burgerinitiatief projectvoorstel hierop neer: De middelen zouden, wat initiatiefnemers betreft, ten goede moeten komen aan de verkeersveiligheid op een gedeelte van de smalle weg Amerongerwetering die uitnodigt tot snelle verplaatsing van gemotoriseerd verkeer, waardoor fietsers en voetgangers gevaar lopen.

Aanbod van individuele aard

Aangezien de direct omwonenden die uitzicht hebben op het projectgebied de meeste impact zullen ervaren van de komst van het zonneveld, biedt LC Energy elk van deze omwonenden exclusief een individueel aanbod aan, bij wijze van de zogenaamde omwonendenregeling. De omwonendenregeling vertegenwoordigt een maximale financiële waarde per huishouden. Deze waarde kan op verschillende wijzen worden besteed, bij voorkeur aan verduurzamingsmaatregelen voor het eigen huishouden. De meeste bewoners hebben al zonnepanelen op het

dak en/of geïnvesteerd in andere verduurzaming van hun woning en erf, of willen dit pas op de langere termijn gaan doen. Vandaar derhalve dat ook een bedrag tot de keuze mogelijkheden behoort. Terwijl de waarde van elke optie gelijk is, biedt LC Energy maximale vrijheid voor ieders keuze.

Opties voor individueel profijt (inclusief installatie), desgewenst een combinatie:

- Zonnepanelen op het dak of in de tuin voor eigen energieopwekking achter de meter;
- Thuisbatterij om overtollig zelfopgewekte zonnepanelenstroom op te slaan voor later verbruik;
- Laadpaal voor groene stroom voor de eigen elektrische auto;
- Warmtepomp voor eigen gebruik duurzame energieopwekking;
- Een bedrag om zelf een, liefst duurzaam, bestedingsdoel voor te bepalen.

De keuze per huishouden wordt schriftelijk vastgelegd en wordt ondertekend door partijen in een zogenaamde vaststellingsovereenkomst. Levering en installatie van de respectievelijke optie voor welke men kiest, kan door het hiervoor in aanmerking komend huishouden zelf, liefst lokaal, worden aanbesteed en de factuur kan bij LC Energy worden ingediend ter betaling. Door de lokale aanbesteding profiteert ook het lokaal bedrijfsleven van dit individueel profijt.

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het projectgebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 De Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Nederland staat in de komende jaren voor een aantal opgaven van nationaal belang. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) stelt dat grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw Nederland flink zullen veranderen. Deze opgaven moeten benut worden om vooruit te komen en tegelijkertijd het mooie van Nederland te behouden. De NOVI biedt perspectief om de grote opgaven aan te pakken. Hierbij is omgevingskwaliteit het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit.

Vanuit de NOVI geeft het Rijk kaders en richting voor zowel nationale als decentrale keuzes. Centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven- als van de ondergrond. In de NOVI wordt gesproken over een 'omgevingsinclusief' beleid. De NOVI beschrijft enerzijds een toekomstperspectief met ambities en anderzijds de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortvloeiende opgaven. Deze opgaven zijn het verschil tussen de ambitie en de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen. Waar de opgaven vragen om een geïntegreerde benadering, komen deze samen in vier prioriteiten. Op deze vier prioriteiten zijn beleidskeuzes gemaakt. De vier prioriteiten zijn:

- Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
- Duurzaam economisch groeipotentieel.
- Sterke en gezonde steden en regio's.
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om de beleidskeuze weloverwogen te maken worden drie afwegingsprincipes, die helpen bij het afwegen en prioriteren van de verschillende belangen en opgaven, gehanteerd namelijk;

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies.
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal.
- Afwentelen wordt voorkomen.

In de NOVI wordt gesteld dat de klimaatdoelstelling in lijn is met de Parijse klimaatdoelstelling: in 2050 vrijwel geheel klimaatneutraal. De ambitie is dat de omslag naar 100 procent circulair in 2050 gerealiseerd is en dat een zo goed mogelijke inpassing van duurzame energie in de leefomgeving is. In 2050 is Nederland erin geslaagd al deze ontwikkelingen zorgvuldig in te passen of nieuwe landschappen te creëren, met zo min mogelijk hinder of overlast voor mensen en het ecosysteem. De NOVI ziet het van nationaal belang om de internationale afgesproken doelen te behalen. De opgave is dan ook om de broeikasgassen ten opzichte van 1990 te reduceren

met tenminste 49 procent in 2030 en met 95 procent in 2050. Een andere opgave is het vervangen van fossiele energiebronnen door duurzame bronnen.

Deze opgaven manifesteren zich rond één van de vier prioriteiten, namelijk prioriteit 'Ruimte voor klimaatadaptatie energietransitie'. In beleidskeuzes van deze prioriteit wordt benoemd dat overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties samenwerken aan het bijtijds halen van doelstellingen, die in het Klimaatakkoord zijn bepaald. Het Nationaal Programma RES vormt een platform voor onderling samenwerken, vergelijken, leren en uitdagen. De energietransitie kan een hefboom zijn voor kwaliteitsverbetering, zowel ruimtelijke als bijvoorbeeld voor ecologische, economische of sociale verbeteringen. Zonnevelden kunnen bijvoorbeeld economische dragers voor het landelijk gebied worden. Daarnaast moeten zonnevelden in het landschap worden ingepast. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Voorliggend plan draagt bij aan de (inter)nationale doelstellingen om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Met het voorliggende plan wordt bijgedragen aan de ambities, opgaven en prioriteiten van de NOVI. Vanuit de Regionale Energiestrategie U16 blijkt dat zonnevelden in het landelijk gebied nodig zijn om de doelstellingen m.b.t. duurzame energie te behalen (zie paragraaf 3.4.1). Met het voorliggende plan wordt geen afbreuk gedaan aan het streven van een zo hoog mogelijke kwaliteit van de leefomgeving.

3.2.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, daarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities. De ruimtelijke waarden die het nationaal belang waarborgen zijn opgenomen in 14 verschillende belangen. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.

Relevant voor de ontwikkeling van het zonneveld is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zonne-energie) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen hebben relatief veel ruimte nodig.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie vergevorderd is. De ontwikkeling van het zonneveld levert een bijdrage aan de ambities van de SVIR en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.2.3 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen.

Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam
- Kustfundament
- Grote rivieren
- Waddenzee en waddengebied
- Defensie
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, Natuurnetwerk Nederland (NNN), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van het de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonneveld past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen.

De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een zonnenveld is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State¹ blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding. Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonnepark geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer akzwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461. In een uitspraak van 23 januari 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:178, uitspraak 201804681/1/A1) is dit nog eens bevestigd door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing.

3.2.4 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het Klimaatakkoord vastgesteld. Het Kabinet heeft met het nationale Klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030 en een aandeel van 70% duurzaam opgewekte elektriciteit in 2030.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een grondgebonden zonnenveld. Deze zonnenveld wekt elektrische energie op uit een hernieuwbare energiebron. Met deze elektriciteit worden huishoudens voorzien in hun elektriciteitsbehoefte. Dit leidt tot een vermindering in de uitstoot van broeikasgassen. De voorgenomen ontwikkeling levert hiermee een bijdrage aan de Rijksdoelstellingen voor 2030.

3.2.5 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonnenvelden kan SDE++ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidieregeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

3.2.6 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de kaders van het Rijksbeleid. Vanuit relevante beleidsdocumenten en regelgeving werken geen randvoorwaarden of uitgangspunten rechtstreeks door op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Klimaatakkoord en de NOVI.

¹ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708.

3.3 Provinciaal beleid, Omgevingsvisie en -verordening

3.3.1 Omgevingsvisie provincie Utrecht

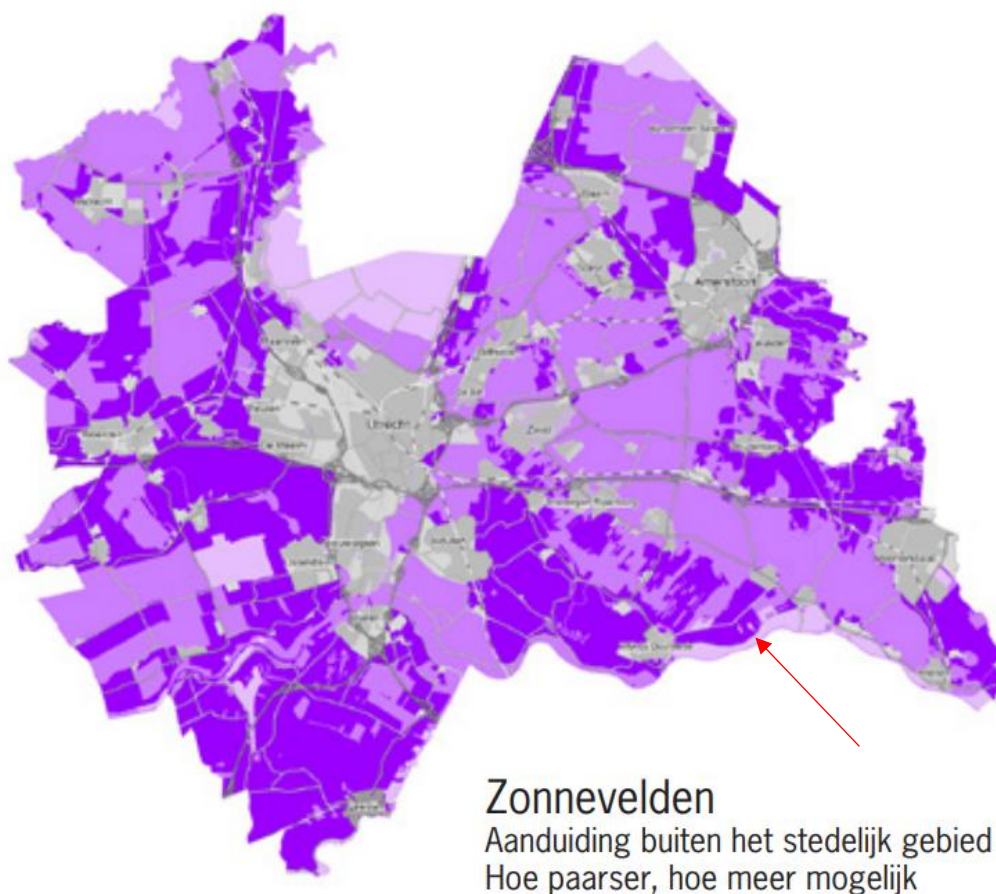
De Omgevingsvisie van de provincie Utrecht is vastgesteld op 10 maart 2021 en op 1 april 2021 in werking getreden. In de Omgevingsvisie worden de integrale langere termijnambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving van de provincie Utrecht vastgelegd. Met zeven beleidsthema's wil de provincie Utrecht richting geven aan de ontwikkeling en bescherming van hun gezonde en veilige leefomgeving.

- Stad en land gezond
- Klimaatbestendig en waterrobuust
- Duurzame energie
- Vitale steden en dorpen
- Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar
- Levend landschap, erfgoed en cultuur
- Toekomstbestendige natuur en landbouw

Voor het voorliggende plan zijn met name de beleidsthema's duurzame energie, toekomstbestendige natuur en klimaatbestendig en waterrobuust van belang.

Duurzame energie

De provincie wil in 2040 energieneutraal zijn. Voor zonne-energie heeft de provincie de voorkeur voor plaatsing van zonnepanelen op daken, gevels en infrastructurele werken boven veldopstellingen. Dit omdat zonnepanelen op deze plekken normaal gesproken minder invloed hebben op de kenmerken of identiteit van een gebied. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen zijn ook zonnevelden nodig. Dit bij voorkeur op gronden met een andere functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren, langs van spoor- en autowegen en kanalen. Ook hierbij gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties met creatieve toepassingen, zodat de ruimtelijke kwaliteit verbetert. Daarnaast ziet de provincie kansen om zonnevelden te combineren op locaties. Denk aan plaatsing bij sommige waterplassen, als buffer rondom natuurgebieden en in combinatie met recreatie. Toch is met al deze voorkeurslocaties binnen de provincie Utrecht onvoldoende oppervlak beschikbaar om de energieambities te behalen. Het is nodig om zonnevelden te plaatsen op agrarische grond, of deze samen te laten gaan met agrarische doeleinden. Maar ook om de zonnevelden te plaatsen op gronden met een lage natuurkwaliteit. De structuren in landschap moeten herkenbaar blijven en er wordt voorzien in een goede landschappelijke inpassing. De randen en afscheidingen van de zonnevelden moeten passen in het landschap. Tijdens de aanleg van de zonnevelden zijn het voorkomen van bodemverdichting, erosie en verslemping specifieke aandachtspunten. Erosie en verspoeling van de bodem kunnen een probleem zijn als panelen vlak liggen en de ruimte tussen rijen panelen nauw is. Vooral als de vegetatie slecht ontwikkeld is en het zonnepark op een helling gebouwd is, kunnen deze problemen ontstaan. Het is van belang het bodemleven en de waterkwaliteit in stand te houden en bodemdaling zo veel mogelijk te voorkomen. Uitloggen van materialen die via de bodem of rechtstreeks in het (grond)water kunnen komen, moet tegengegaan worden. Ook het wegnemen van licht of inbreng van chemische stoffen kan negatieve effecten hebben, die vermeden moeten worden. Wanneer de zonnepanelen niet meer gebruikt worden, moeten ze worden opgeruimd.

Figuur 11: Plaatsingsmogelijkheden in landelijk gebied voor zonnepanelen. Hoe paarser, hoe meer mogelijk. De ligging van Zonneveld Amerongervetering is aangegeven met rode pijl, in donkerpaars gebied.

Ruimte voor windenergie en
zonnevelden onder voorwaarden
Thema: duurzaamheid, energie
Gebiedsbegrenzing: exact

Figuur 12: Ligging Zonneveld Amerongervetering in de kaartlaag 'Duurzame energie', waarin het projectgebied is gelegen in gebied welke is aangeduid als: 'Ruimte voor zonneveld onder voorwaarden'.

Toekomstbestendige natuur en landbouw

Provincie Utrecht heeft een netwerk met robuuste natuur waarin vier grote diverse systemen liggen: Rivierengebied, Veenweidegebied, Eemvallei en Utrechtse Heuvelrug. Dit netwerk maakt onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland met daarin verschillende Natura 2000-gebieden. De natuur, de biodiversiteit en de functies die het ecosysteem heeft staan onder druk. De toegenomen stikstofdepositie in natuurgebieden verhoogt de voedselrijkdom en draagt bij aan bodemverzuring. Hierdoor neemt de biodiversiteit af en verdwijnen bijzondere planten en dieren. Ook klimaatverandering heeft invloed op planten en dieren. De waarde van oudere houtopstanden voor CO₂-reductie wordt steeds duidelijker: jonge aanplant zal pas na tientallen jaren structureel hieraan bijdragen. Beleefbare natuur en een groene omgeving worden belangrijker.

De landbouw in de provincie zorgt voor duurzame voeding en is een belangrijke beheerder van ons aantrekkelijke cultuurlandschap. Er is vooral grondgebonden landbouw, melkveehouderij en fruitteelt in de provincie Utrecht aanwezig. Samen met regio Foodvalley en provincie Gelderland speelt Utrecht een grote rol in de transitie naar een gezond en duurzaam voedselsysteem. De landbouw staat voor een grote verandering. De transitie naar een gezond en duurzaam voedselsysteem is een actueel en urgent thema. Dit in combinatie met een robuust bodem- en watersysteem en versterking van de biodiversiteit. Daarnaast komt tot 2030 in de provincie circa 1,3 miljoen vierkante meter aan agrarische bebouwing vrij. Bodemdaling in de veenweiden leidt tot CO₂-uitstoot, verdroging van natuur en hogere lasten vanwege het waterbeheer. Dit vraagstuk zorgt voor een spanningsveld in relatie tot een rendabel agrarisch gebruik van de gronden, de landschappelijke kwaliteit van het landelijk gebied en een robuust bodem- en watersysteem.

De ambitie is om een robuust klimaatbestendig natuurnetwerk van hoge kwaliteiten met hoge biodiversiteit te ontwikkelen. Bestaande natuurgebieden (Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland) worden beschermd, verder ontwikkeld en onderling beter verbonden tot één samenhangend groot natuursysteem. Voor 2040 wil de provincie in totaal 3.000 hectares natuur realiseren in de 'Groene contour'. Grote natuureenheden worden ecologisch met elkaar in verbinding gebracht (Rivierengebied en Veenweide-plassengebied). Daarnaast onderzoekt de provincie de kansen voor uitbreiding van houtopstanden die bijdragen aan CO₂-reductie. De stikstofproblematiek pakt de provincie gebiedsgericht aan. De provincie stimuleert de transitie naar een duurzame landbouw die circulair, natuurinclusief, klimaatneutraal en diervriendelijk is.

Het voorliggende plan ligt tussen twee gebieden in die deel uitmaken van NNN-gebied en Natura 2000-gebied. Het projectgebied is aangeduid als gebied waar wordt ingezet op het 'versterken van grote natuursystemen'. Het gebied direct ten zuiden van het projectgebied is aangeduid als gebied waar een samenhangend groenblauw netwerk moet worden ontwikkeld.

Klimaatbestendig en waterrobuust

Utrecht is rijk aan water. De grote variëteit van het watersysteem in de provincie (bestaande uit rivieren, kanalen, sloten en beken) heeft een belangrijke functie in de wateraanvoer en -afvoer. Op de Utrechtse Heuvelrug infiltreert veel regenwater, een belangrijke bron voor drinkwaterwinning, de (levensmiddelen-) industrie en de natuur- en landbouwgebieden langs de flanken. Met de Klimaatbestendige Wateraanvoer kan bij droogte vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek extra zoetwater naar West-Nederland worden aangevoerd. Dit ter voorkoming van onder andere bodemdaling in het veenweidegebied en verzilting in de Hollandsche IJssel. De uiterwaarden langs de Nederrijn en Lek zijn onderdeel van een uniek rivierenlandschap. De Lekdijk en de Grebbedijk beschermen een groot deel van Midden- en West-Nederland tegen overstromingen.

Klimaatverandering heeft vele gevolgen voor onze leefomgeving. De winters worden zachter en natter. De zomers worden warmer en droger. Ook komen weerextremen vaker voor. Heftige regenbuien in korte tijd

kunnen vaker leiden tot overstroming en wateroverlast. Lang aanhoudende droogte leidt tot vermindering van de beschikbaarheid van oppervlakte- en grondwater. In de steden is de kans op hittestress het grootst vanwege verdichting en verstening. De provincie zet zich in voor een klimaatbestendige en waterveilige provincie samen met waterbeheerders, gemeenten en Rijk. We dragen zorg voor aantrekkelijke en toekomstbestendige dijken en omgeving langs de Nederrijn en Lek. Dit doet de provincie in samenhang met maatregelen om de zoetwataeraanvoer naar West-Nederland bij droogte te garanderen via de Klimaatbestendige Wataeraanvoer. Daarbij verzilverd de provincie meekoppelkansen met andere functies als natuur, recreatie, energie en mobiliteit. De provincie benut het hydrologische systeem van de Utrechtse Heuvelrug om regenwater vast te houden en te infiltreren. In de veenweidegebieden neemt de provincie een mix aan maatregelen voor het tegengaan van bodemdaling in 2030 met 50%. De provincie breidt de bestaande grondwaterwinningen uit met zoekgebieden drinkwaterwinning Eiland van Schalkwijk en Eemdijk. De provincie zorgt dat de kwaliteit van ons oppervlakte- en grondwater voldoet aan de doelen uit de Kaderrichtlijn Water en de doelen voor het overig water. Nieuwe ontwikkelingen in stedelijk en landelijk gebied richten we klimaatadaptief (groen en blauw) in.

Toetsing plan aan de relevante beleidsthema's

Het voorliggende plan draagt bij aan het behalen van de provinciale doelstelling om in 2040 energieneutraal te zijn. Het betreft een veldopstellen van zonnepanelen op agrarische grond, aansluitend aan natuurgebieden, in een gebied die geschikt wordt geacht (zie figuren 11 en 12). Met het plan is dan ook ingezet op het verhogen van de biodiversiteit. Met de landschappelijke en natuurlijke inrichting van het zonneveld wordt sterk ingezet op het bieden van een ecologische meerwaarde. Zo wordt de grond verschaald zodat er kruidenrijk grasland ontwikkeld. Het zonneveld wordt ingepast met o.a. natuurlijke oevers en losse hagen. Door zowel de oevers als de losse hagen voor de helft, parallel aan de grenzen van het project, om het jaar te maaien blijft er altijd een rietkraag of struweel staan. Dit filtert het zicht op de panelen en levert een bijdrage aan de biodiversiteit. Ook wordt mantelzoom-vegetatie gerealiseerd, bij de bosrand aan de westzijde van het projectgebied, wat bijdraagt aan de biodiversiteit. Ter hoogte van de concentratie aan bouwwerken (o.a. de compactstations), worden vogel- en vleermuiskasten opgehangen. Ook worden in het projectgebied een aantal broeihopen voor de ringslang gerealiseerd. Ringslang foerageert onder andere op amfibieën en is in 2021 nog nabij het projectgebied waargenomen. Door het gebied aantrekkelijk te maken voor amfibieën en extra maatregelen te treffen voor ringslang, wordt het zonneveld een aantrekkelijk leefgebied. Ook wordt rekening gehouden met de faunapasseerbaarheid van het zonneveld. Tot slot wordt een zaadhofje gerealiseerd, in samenwerking met Het Levend Archief. Doel is bij te dragen aan het opzetten van een zadencollectie om de genetische diversiteit van wilde planten veilig te stellen.

De bestaande structuren in het landschap blijven behouden en het zonneveld wordt goed landschappelijk ingepast. Bodemverdichting, erosie en verslemping worden voorkomen door een relatief grote ruimte aan te houden tussen de rijen zonnepanelen (2 meter), de panelen niet vlak te leggen, open randen te houden tussen de panelen zodat regenwater kan blijven infiltreren en te zorgen voor voldoende lichttoetreding op de bodem, door de gekozen paneelopstelling. Tot slot wordt gebruik gemaakt van niet-uitlogende materialen, en na 30 jaar wordt het zonneveld weer ontmanteld. Het voorliggende plan past hiermee binnen de provinciale beleidsuitgangspunten.

Overige aspecten die van belang zijn

Stiltegebied

Het projectgebied maakt deel uit van 'stiltegebied'. Het intensieve gebruik van de leefomgeving zorgt voor steeds meer geluidhinder, terwijl de behoefte aan rust en ontspanning groot is. Stiltegebieden vervullen een rol in die behoefte. Behalve voor de rustzoekende inwoner, is stilte ook van belang voor de beleving van het landschap en

natuur. In de provincie Utrecht zijn 14 stiltegebieden aangewezen. In deze gebieden handhaaft de provincie de rust die aanwezig is. Ook wil de provincie waar mogelijk bijdragen aan behoud van gebieden waar de geluidsbelasting relatief laag is in de nabijheid van steden.

Ter bescherming van de stiltegebieden zijn regels opgenomen in de Omgevingsverordening. Hiermee beperkt de provincie geluid producerende activiteiten. Hieronder vallen ook windturbines. Tegelijkertijd is de energietransitie een grote opgave waar de provincie voldoende zoekruimte voor op wil nemen. De vele kwaliteiten van de provincie stellen hieraan beperkende voorwaarden. In een aantal gebieden is het stiltebeleid de belangrijkste beperkende factor voor plaatsing van windturbines. Dit zijn echter vaak ook open gebieden waarvoor concrete en qua draagvlak kansrijke initiatieven voorgesteld kunnen worden. De realisatie van zonnevelden in stiltegebieden, zoals het voorliggende plan, is wel mogelijk. Zonnevelden voldoen aan de normen. Ten behoeve van de realisatie van het zonneveld is een 'Quickscan geluid' uitgevoerd, waarin dit aspect ook is onderzocht (het onderzoek is separaat bijgevoegd). Uit de berekeningsresultaten blijkt dat het geluidniveau op 50 meter van de inrichting voldoet aan de grenswaarde van (LAeq,24h) 35 dB(A). Ook is in dit onderzoek (zie paragraaf 3.2.4) onderbouwd dat de locatiekeuze zorgvuldig tot stand is gekomen.

Beschermingszone drinkwaterwinning

Het projectgebied ligt gedeeltelijk in een beschermingszone drinkwaterwinning. Drinkwaterbedrijven en overheden zijn samen verantwoordelijk voor het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening. Dit wordt ook wel de 'zorgplicht drinkwater' genoemd. Voor de bescherming van de bestaande drinkwaterwinningen in de provincie heeft de provincie een beschermingszone drinkwaterwinning. Vanwege de bevolkingsgroei en de toenemende bedrijvigheid heeft de provincie tot 2050 extra drinkwater nodig, waarvoor oppervlakte- en grondwater wordt onttrokken. Hiervoor ontwikkelt de provincie samen met de drinkwaterbedrijven nieuwe grondwaterwinningen en breidt de provincie bestaande grondwaterwinningen uit. Een nieuwe winning bij Schalkwijk en uitbreiding van de winning Eemdijk ziet de provincie als de beste opties om hierin te voorzien. Voor beide locaties is een zoekgebied drinkwaterwinning aangewezen. Bij het ontwikkelen van nieuwe drinkwaterwinningen zoekt de provincie naar een combinatie van functies, zoals het winnen van grondwater voor de productie van drinkwater in combinatie met natuurontwikkeling.

Het voorliggende plan tast de grondwaterkwaliteit niet aan. Het plan gaat juist samen met de ontwikkelen van nieuwe natuur. Er worden geen chemicaliën meer gebruikt (kunstmest of gif) en er wordt niet bemest met drijfmest.

Regionale kering en Overstroombaar gebied

Eén van de belangrijkste risico's van klimaatveranderingen in de delta Nederland is een overstroming. In de Richtlijn Overstromingsrisico (ROR) hebben alle Europese lidstaten afspraken gemaakt om de overstromingsrisico's te beperken. De provincie zorgt voor de overstromingsrisicokaarten. In de provincie Utrecht wordt samen met de waterbeheerders ervoor gezorgd dat de dijken ('primaire keringen' en 'regionale keringen') in de provincie op orde zijn om te voorkomen dat rivieren, randmeren, kanalen en regionale wateren overstromen. De normen voor primaire keringen zijn door het Rijk vastgelegd. Bij primaire waterkeringen langs de Nederrijn en Lek zoekt de provincie naar koppelkansen voor onder andere recreatie en natuurontwikkeling. De omgevingswaarden voor regionale keringen zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening. Ook participeren de provincie in het onderzoeksprogramma Ontwikkeling Regionale Keringen (ORK). Als het ondanks de waterveiligheidsmaatregelen toch misgaat, dan wil de provincie daarop voorbereid zijn. Dit vraagt enerzijds om gevolgenbeperking bij overstromingen door overstromingsrobuuste ruimtelijke inrichting van woningen, bedrijven en (provinciale) wegen en van de buitendijkse gebieden en anderzijds om een goede rampenbestrijding en crisisbeheersing bij overstromingen (calamiteitenbestrijding overstromingen). Vooral de gevolgenbeperking bij overstromingen voor de vitale en kwetsbare functies, zoals de energievoorziening, drinkwatervoorziening,

zijn hierbij belangrijk. De provincie geeft hiervoor het overstroombaar gebied aan, waarbinnen de provincie met gemeenten, waterbeheerders en de Veiligheidsregio Utrecht samenwerken aan de gevolgenbeperking bij overstromingen. Daarnaast is in de Omgevingsverordening een regel opgenomen om in overstroombaar gebied rekening te houden met overstromingsrisico's.

Het projectgebied ligt grotendeels in een 'Regionale kering' en in 'Overstroombaar gebied'. In deze gebieden dient rekening gehouden te worden met overstromingsrisico's. In het voorliggende projectgebied gaan geen mensen en dieren langdurig verblijven. Er zijn dan ook geen overstromingsrisico die de veiligheid van mensen en dieren in het geding kan brengen.

Landschap Rivierengebied

Het projectgebied ligt binnen het landschapstype 'Rivierengebied'. Rivierengebied is een landschap met een langgerekte opbouw. Het landschap kent vijf duidelijk verschillende deelgebieden, met elk een eigen centrale ruggengraat. Vlakbij de ruggengraat is de eigen identiteit van het gebied het sterkst; de overgangen naar andere deelgebieden verlopen geleidelijk. De plekken waar ruggengraten beginnen, eindigen of bij elkaar komen verdienen extra aandacht. Hier komen ruimtelijke kenmerken bij elkaar. Op enkele van deze punten staan de kernkwaliteiten onder druk doordat er veel dynamiek is of omdat behoud extra inzet vraagt. De vijf deelgebieden zijn:

- Flank
- Langbroek
- Kromme Rijn
- Nederrijn / Lek
- Schalkwijk

Hier gelden de volgende kernkwaliteiten:

- schaalcontrast van zeer open naar besloten;
- samenhangend stelsel van rivier - uiterwaard - oeverwal – kom;
- samenhangend stelsel van hoge stuwwal - flank - kwelzone - oeverwal – rivier en de Langbroekerwetering en de Kromme Rijn als vesting en vestiging.

Voor de Nederrijn/Lek (ter hoogte van het projectgebied) geldt in essentie een open landschap rond de rivier en parallelle dijken, met weiden en vloedbosjes, steenfabrieken en veerhuizen aan dwarskades, boerderijlint langs de dijk en panoramische uitzichten over de omgeving. Het landschap vraagt om:

- het zichtbaar blijven van de Nederrijn/Lek vanaf de dijk als doorgaande stroomdraad. Aaneengesloten oobossen zijn niet hier op hun plaats;
- het ervaarbaar houden van de dijk tussen Amerongen en Wijk bij Duurstede. Dit markante dijklichaam vormt de ontginningsbasis van de binnen- én de buitendijkse gronden. Het agrarische grondgebruik buitendijks en de vanuit de dijk opstreckende verkaveling binnendijks, zorgen voor een geleidelijke overgang naar Langbroek. Bij het veranderende landgebruik in de uiterwaarden moet voorkomen worden dat de dijk een scherpe grens wordt en de karakteristieke geleidelijke overgang verloren gaat. Dit geldt ook voor het deel van de Lekdijk dat buiten het Nationaal landschap valt;
- Een betere beleefbaarheid van kenmerkende elementen van de beheersing van de rivier, zoals dijken, vergravingen en grootse civiele werken.

Door de situering van het voorliggende projectgebied ten opzichte van de Amerongerwetering en de Lekdijk komt het zonneveld voor de meeste omwonenden en passanten op vrij grote afstand te liggen. De bossen en de Lekdijk vormen een horizon die ver boven maaiveld ligt. De zonnepanelen komen op maximaal 1,5 m boven het

maaiveld uit, gerekend vanaf de hoogste delen van het maaiveld, en worden binnen de bestaande kavelstructuur gesitueerd. Daarmee blijven de zonnepanelen ruim onder de horizon. Deze combinatie maakt dat het zonneveld goed is in te passen in dit halfopen landschap met bij het gebied passende elementen. Om een goed beheerbare situatie over te houden wordt de bovenkant van de panelen op gelijke hoogte gehouden, op de 1,5 meter boven de hogere delen van het huidige maaiveld. Ondanks dat het maaiveld hier een sterk golvend karakter heeft door de vele greppels en sloten in het terrein wordt zo een rustig beeld verkregen dat tevens goed te beheren is. Door de bestaande watergangen open te houden wordt de belangrijkste richting in het landschap geaccentueerd. Ook het aanvullen van de rij bomen langs het pad benadrukt de ontginningsrichting met behoud van de karakteristieke openheid.

3.3.2 Interim Omgevingsverordening Utrecht

De Interim Omgevingsverordening Utrecht is op 10 maart 2021 vastgesteld door de Provinciale Staten van provincie Utrecht in op 1 april 2021 in werking getreden. Het is een doorvertaling van de Omgevingsvisie naar concrete en juridisch ingekaderde regels. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en bodem. De verwachting is dat de Omgevingsverordening op termijn alle regels zal gaan bevatten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Met de Interim Omgevingsverordening loopt de provincie vooruit op de Omgevingswet. In artikel 5.5 van de Interim Omgevingsverordening zijn instructieregels opgenomen ten aanzien van zonnevelden in het landelijk gebied. Deze zijn hiernavolgend weergegeven.

Artikel 5.5 Instructieregel zonnevelden

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Zonnevelden** kan bestemmingen en regels bevatten die de realisatie van opwekking van zonne-energie toestaan door middel van zonnevelden, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de structuren in landschap herkenbaar blijven en voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
 - b. de zonnepanelen in een opstelling worden geplaatst die ruimte biedt voor een bij het gebied passende bodemkwaliteit en waterkwaliteit; en
 - c. voorzien wordt in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat:
 - a. een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan;
 - b. een beeldkwaliteitsparagraaf;
 - c. een beschrijving van hoe de omwonenden en andere stakeholders in de planvorming zijn betrokken; en
 - d. een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid inzake de mogelijkheden voor kavelruil vanwege het behouden en verbeteren van een goede landbouwstructuur.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met het voorliggende plan blijven de bestaande structuren in het landschap behouden en het zonneveld wordt goed landschappelijk ingepast. Dit is nader toegelicht in paragraaf 3.3.1. De landschappelijke inpassing is geborgd in het separaat bijgevoegde rapport 'Zonneveld Amerongervetering, Landschappelijk inpassingsplan', waarmee ook een goede beeldkwaliteit is geborgd. Het landschappelijke inpassingsplan wordt gekoppeld aan de Omgevingsvergunning. In deze Omgevingsvergunning wordt ook een opruimplicht van het zonneveld

opgenomen, na afloop van de termijn van 30 jaar. Bodemverdichting, erosie en verslemping worden voorkomen door een relatief grote ruimte aan te houden tussen de rijen zonnepanelen (2 meter), de panelen niet vlak te leggen, open randen tussen de panelen aan te houden zodat regenwater kan blijven infiltreren en te zorgen voor voldoende lichttoetreding op de bodem, door de gekozen paneelopstelling. Er wordt gebruik gemaakt van niet-uitlogende materialen en na 30 jaar wordt het zonnenveld weer ontmanteld.

Met het voorliggende plan blijft een goede landbouwstructuur gehandhaafd. Het projectgebied ligt direct nabij natuurgebieden en de kavelstructuren blijven gehandhaafd. Omliggende agrarische gronden blijven goed bereikbaar en ondervinden geen negatieve effecten. Kavelruil vanwege het behouden en verbeteren van een goede landbouwstructuur is met het voorliggende plan niet nodig.

Tot slot is een uitgebreid omgevingsproces doorlopen. Dit is weergegeven in paragraaf 2.5 van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing.

Daarnaast zijn de hierna volgende artikelen uit de Interim Omgevingsverordening van belang. In paragraaf 3.3.1 is reeds onderbouwd dat aan de gestelde regels wordt voldaan.

Artikel 2.10 Instructieregel overstroombaar gebied

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Overstroombaar gebied** bevat bestemmingen en regels die rekening houden met overstromingsrisico's. Binnendijs is dit van toepassing op kwetsbare en vitale objecten en woonwijken en bedrijventerreinen. Buitendijs is dit ook van toepassing op individuele woningen en bedrijven.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop met het overstromingsrisico is omgegaan.

Artikel 3.7 Instructieregel ruimtelijke bescherming grondwater

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen een **Waterwingebied, Grondwaterbeschermingsgebied, Boringsvrije zone, Beschermingszone oppervlaktewaterwinning, 100-jaarsaandachtsgebied of Kwetsbare strategische grondwatervoorraad** laat geen activiteiten toe en bevat geen bestemmingen en regels die een risico vormen voor de grond- en oppervlaktewaterwinning voor menselijke consumptie.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop het waterwinbelang in acht is genomen.

Artikel 7.9 Instructieregel landschap

1. **Landschap** bestaat uit **landschap Eemland, landschap Gelderse Vallei, landschap Groene Hart, landschap Rivierengebied en landschap Utrechtse Heuvelrug**.
2. De kernkwaliteiten zijn per gebied vastgelegd in de bijlage 15 Kernkwaliteiten Landschap bij deze verordening.
3. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in **Landschap** bevat:
 - a. bestemmingen en regels ter bescherming van de voorkomende kernkwaliteiten; en
 - b. geen bestemmingen of regels die nieuwe activiteiten toestaan die de kernkwaliteiten onevenredig aantasten.
4. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van de voorkomende kernkwaliteiten en de wijze waarop met de bescherming van de kernkwaliteiten is omgegaan.

Artikel 9.24 Doelstelling voor het geluidsniveau in stiltegebied

De regels in deze paragraaf zijn gericht op het bereiken en behouden van:

- a. een 24-uursgemiddeld geluidsniveau LAeq,24h van ten hoogste 40 dB(A) in de **Stille kern** van stiltegebieden; en
- b. een 24-uursgemiddeld geluidsniveau LAeq,24h van bij voorkeur 40 dB(A) maar ten hoogste 45 dB(A) in de **Bufferzone stiltegebied**.

Artikel 9.25 Instructieregel geluidsniveau in stiltegebied

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Stiltegebied** bevat regels die rekening houden met de doelstellingen voor het geluidsniveau bedoeld in artikel 9.24.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid ter zake en de wijze waarop met de doelstelling voor het geluidsniveau is omgegaan.

3.3.3 Conclusie provinciaal beleid

Het voorliggende plan past binnen het provinciale beleid en regelgeving.

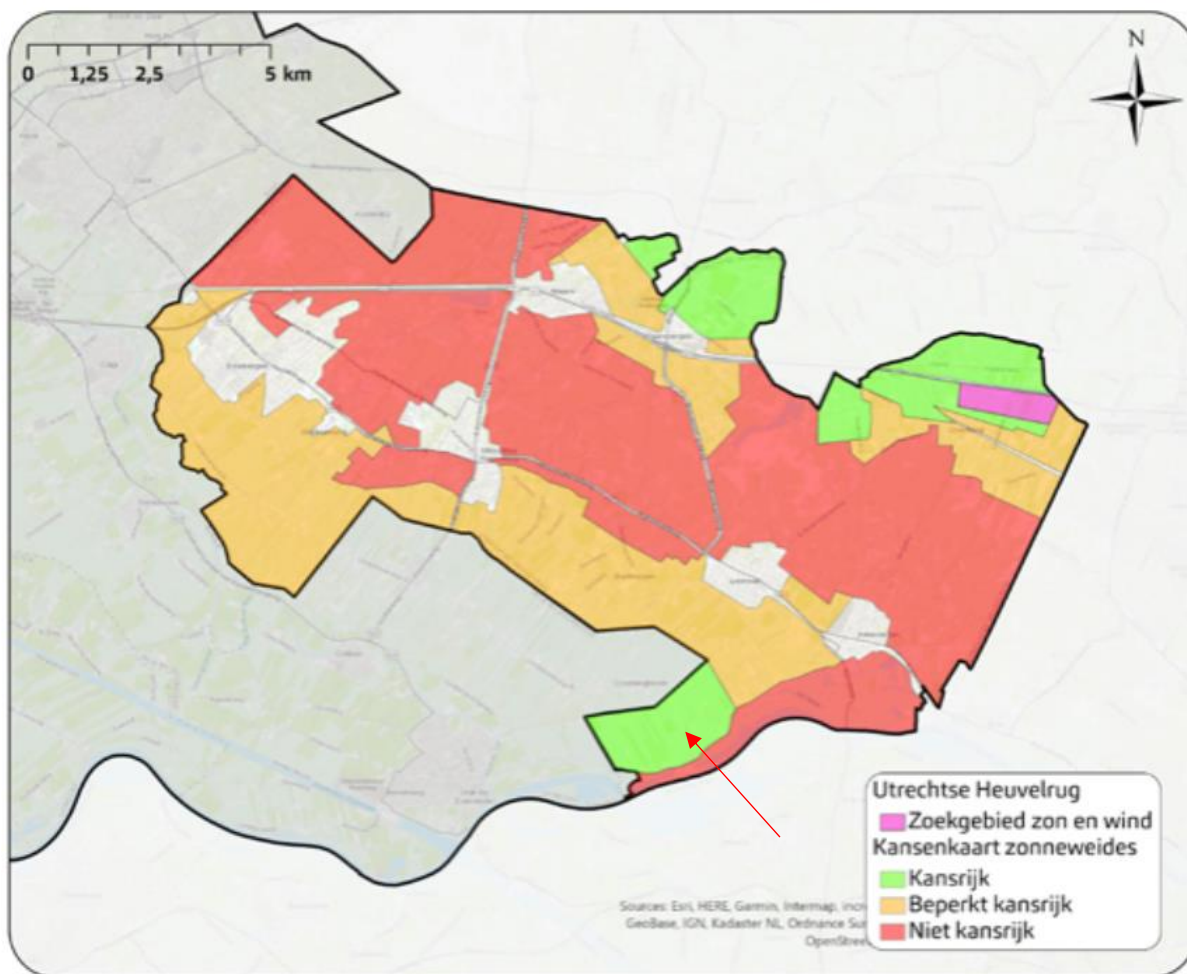
3.4 Regionaal beleid

3.4.1 Regionale Energiestrategie U16

Op 28 juni 2019 is het Klimaatakkoord gepubliceerd, waarin ook het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie is vastgelegd. Met het Nationaal programma RES stuurt de Rijksoverheid aan op een regionale aanpak van de energietransitie. Het is de doorvertaling van het Parijs-akkoord en het Klimaatakkoord van het Rijk.

In het programma is Nederland onderverdeeld in 30 regio's. Gemeenten, provincie, waterschap en andere stakeholders uit eenzelfde regio werken gezamenlijk aan het opstellen van één document met daarin de contouren van de strategie voor besparing, grootschalige opwek van duurzame energie en de warmtetransitie. De gemeente Utrechtse Heuvelrug is onderdeel van de energieregio U16, waarin de provincie Utrecht, 16 Utrechtse gemeenten en 4 waterschappen met andere stakeholders samenwerken aan de energietransitie.

De regio wil een reële bijdrage leveren aan de landelijke energietransitie en geeft aan dat het landschap en elektriciteitsnetwerk genoeg ruimte bieden voor het opwekken van duurzame energie. De regio wil in 2030 in totaal 1,8 TWh duurzame elektriciteit opwekken. Dit is vastgelegd in de RES 1.0. In deel hiervan wordt ingevuld door gerealiseerde en lopende projecten (0,438 TWh) en 'zon op dak' (0,3 – 0,5 TWh). Daarnaast zijn zoekgebieden en zoekzones voor windturbines en zonnevelden op land aangewezen. Samen moeten die een bijdrage leveren van 1.164 TWh. Dit staat voor 26 windturbines en circa 800 hectare aan zonneveld. De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft hierbij een ambitie van 0,08 TWh (naast 'zon op dak') wat moet worden ingevuld met windturbines (0,035 TWh) en zonnevelden (0,045 TWh, waarvan bij voorkeur 0,02 TWh met innovatie). De ambitie is deze 0,08 TWh vergund te hebben in 2025. In de RES 1.0 zijn nog geen concrete locaties vastgelegd. Het voorliggende projectgebied ligt in een 'kansrijk gebied' voor de realisatie van zonnevelden/zonneweides (zie figuur 13).

Figuur 13: Weergave 'Kansenkaart zonneweides', waarbij met rode pijl de locatie van het projectgebied van Zonneveld Amerongerwetering is aangeduid, in 'Kansrijk' gebied.

In het participatieproces van de RES werd uitgesproken dat men geen windenergie in de natuur of in stiltegebieden wenst. Tevens is een voorkeur uitgesproken voor energie langs infrastructuur (A12 en spoor). Dit wordt gezien als de beste landschappelijke inpassing. Voor zonnenvelden geldt dat deze goed ingepast moeten worden in het landschap. Richtlijnen hiervoor zijn opgenomen in het gemeentelijke afwegingskader 'Energie in Landschap'. De toetsing aan dit gemeentelijke afwegingskader is opgenomen in paragraaf 3.5.1 van deze Ruimtelijke Onderbouwing. Raadspartijen van de gemeente Utrechtse Heuvelrug hebben daarnaast in een motie aangegeven dat omwonenden voldoende moeten kunnen participeren en mee-profileren in het opbrengsten van energieparks, zo ook minder vermogende mensen.

Met het voorliggende plan wordt het zonneveld grotendeels uit het zicht geplaatst, binnen de bestaande landschapsstructuren. Het zonneveld wordt daarbij zorgvuldig landschappelijk en natuurlijk ingepast en ingericht. Het zonneveld ligt niet direct aan industrie en/of infrastructuur, maar wel in gebied welke is aangeduid als 'kansrijk gebied' voor de realisatie van zonnenvelden. Ook past de realisatie van het zonneveld binnen de ambitie om 0,045 TWh (waarvan 0,02 TWh eerst wordt gestreefd naar innovatie) aan zonnenvelden te realiseren (vergund in 2025). Met het zonneveld worden ook diverse mogelijkheden voor financiële participatie geboden. Zowel collectief, als individueel (voor de direct omwonenden). De participatiemogelijkheden zijn weergegeven

in paragraaf 2.6 van deze Ruimtelijke Onderbouwing en uitgebreider in het bijgevoegde rapport 'Zonneveld Amerongerwetering, financiële participatie'.

3.5 Gemeentelijk beleid

3.5.1 Structuurvisie 2030 'Groen dus Vitaal'

De gemeente streeft naar een hoogwaardige kwaliteit van de leefomgeving. Dit is een bindende kracht in de gemeente. Dat leidt tot de volgende deelambities:

- Alleen iets veranderen als het echt een verbetering is ten opzichte van de huidige leefomgeving. En omdat de leefomgeving in de gemeente al zo aantrekkelijk is, leidt dat tot een houding van bedachtzaamheid. Liever nog een keer een discussie voeren dan te snel een beslissing nemen.
- Werken met een integrale belangenafweging. Iedere vierkante meter van het grondgebied is belegd met meerdere waarden. Er is vaak sprake van conflicterende waarden. Een goede afweging kan dus alleen gemaakt worden als belangen integraal worden samengebracht. Zelfs een klein verzoek van inwoners vraagt daarom om een integrale aanpak.
- Een groot belang hechten aan leefbaarheid en sociale samenhang. Draagt een ontwikkeling ook echt bij aan de verbetering van de sociale kwaliteiten van de dorpen? Dit uit zich bijvoorbeeld in aandacht voor betrokkenheid van inwoners bij allerlei vraagstukken, want zij weten het meest over die leefbaarheid. De structuurvisie met de vele discussies en het uitgebreide proces is daarvan een voorbeeld. Het uit zich ook in de wijze waarop beleidsinformatie wordt verzameld, waarbij 'het dorp' centraal staat.
- Bijdragen aan een werkelijk duurzame omgeving. Een omgeving die voor onze kinderen net zo aantrekkelijk is als voor ons. Altijd een keuze voor het hoogst mogelijke niveau van duurzaamheid als kompas, ook al is het niet altijd voor 100% te realiseren.

Voor de uitwerking van het begrip duurzaamheid in de Uitvoeringsagenda van de structuurvisie hanteert de gemeente de volgende principes die nauw aansluiten op bovenstaande ambities:

- De gemeente wil een klimaatbestendige gemeente zijn. Klimaatverandering heeft mogelijk grote consequenties voor de waterhuishouding. Water is een sturend principe in de ruimtelijke ordening. Indien nodig nemen we maatregelen om water te bergen.
- De gemeente koestert de unieke kwaliteit van landschap, natuur, groen, cultuurhistorie en archeologie in de gemeente en verbetert deze waar mogelijk. De gemeente wil een robuuste groenstructuur waarin de cultuurhistorische en archeologische waarden tot hun recht komen. Daarom staat de gemeente ruimtelijke ontwikkelingen alleen toe op plaatsen waar ze de groenstructuur niet aantasten en mogelijk zelfs versterken.
- De gemeente zet in op ecologisch groen en heeft veel aandacht voor water. De gemeente neemt maatregelen om oppervlaktewater zichtbaar te maken en schoon te houden, regenwater vast te houden en grondwater te beschermen.
- De gemeente wil een schone, gezonde en veilige gemeente zijn. De gemeente streeft naar een goede bodemkwaliteit, veel groen en water in de wijken, een goede lucht- en geluidskwaliteit, weinig lichthinder en een schoon en veilig vervoerssysteem.
- De gemeente gaat verspilling tegen. De gemeente zet in op meervoudig ruimtegebruik, energiezuinig bouwen en inkopen, het gebruik van duurzame materialen en het voorkomen dan wel hergebruiken van afval.
- De gemeente beoordeelt ontwikkelingen in hun brede context, zowel in termen van ruimte als tijd. Ontwikkelingen staan nooit op zichzelf. Ze hebben invloed op en worden beïnvloed door hun omgeving.

- De gemeente wil een economisch vitale gemeente zijn. Ontwikkelingen moeten een gezonde economische basis hebben. We willen een goed ondernemersklimaat waar instellingen en bedrijven die een duurzame economische ontwikkeling bevorderen tot bloei kunnen komen. De gemeente hecht aan maatschappelijk betrokken ondernemen.

Kaart 1: Structuurvisiekaart
datum: 28 januari 2010

- Natuurzone
- Gemengde zone
- Gemengde zone met landbouw
- Rivierzone
- Bebouwing binnen rode contouren
- Gemeentegrens
- Zonegrens
- Rode contour
- 1.1-5.7 Zonennummers

Land van Noord
DIRECTIE NIEUWLEUD

Toetsing plan aan uitgangspunten uit het Landschapsontwikkelingsplan

Eelerwoude

www.eelerwoude.nl

3.5.2 Concept Omgevingsvisie Utrechtse Heuvelrug

In de concept Omgevingsvisie schetst de gemeente haar visie op de fysieke leefomgeving voor de langere termijn. Dat betekent dat de gemeente ingaat op alle onderwerpen die inwoners kunnen zien, voelen of ruiken. Er komen grote opgaven af op de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Denk bijvoorbeeld aan de energietransitie, verstedelijking in de regio, woningtekorten en toenemende recreatiebehoefte. Maar ook binnen de gemeente verandert er van alles: de leefbaarheid in de dorpen kan, als er niks wordt gedaan, onder druk komen te staan door vergrijzing en toenemende automobilititeit. Ook de verhoudingen tussen inwoner en overheid zijn aan het veranderen. Dit alles vraagt om een samenhangende strategie op hoe we hier mee om willen gaan. De Omgevingsvisie komt hier aan tegemoet. In de concept Omgevingsvisie zijn diverse thema's uitgewerkt. Met name de thema's 'Robuuste natuur' en 'Duurzame energie' zijn relevant voor de voorliggende ontwikkeling.

Robuuste natuur

De gemeente kent in haar diversiteit aan landschapstypen veel bijzondere planten- en diersoorten, waarvan een groot deel wettelijk beschermd is. Die biodiversiteit staat helaas ook onder druk. Dit vraagt om fundamentele veranderingen en om continue aandacht voor natuur bij ontwikkelingen. Er is niet alleen voldoende natuurlijke omgeving nodig waarin planten en dieren kunnen leven, maar ook de juiste omstandigheden voor robuuste populaties. Bij ontwikkelingen en beheer zet de gemeente altijd in op een natuurinclusieve aanpak. Dat betekent dat de ontwikkeling bijdraagt aan de lokale biodiversiteit en natuurwaarden.

Duurzame energie

Het streven naar duurzaamheid zit verweven in alle opgaven. In de manier waarop we werken, wonen, consumeren, reizen en recreëren maken we steeds duurzamere keuzes. Met de ambitie van de gemeente wordt de landelijke doelstelling gevolgd: 95% minder CO₂ - uitstoot vergeleken met 1990. Daarbij geldt ook een tussenstap: in 2030 is er 49% minder uitstoot dan in 1990. Om deze doelen te bereiken zet de gemeente in op twee dingen: zo veel mogelijk energie besparen en verduurzaming van de energiebronnen.

Bij het opwekken van duurzame elektriciteit beperkt de gemeente zich in deze visie tot zonne- en windenergie, conform het landelijke beleid. Dit zijn technieken waarvan we al weten dat ze de komende twintig jaar beschikbaar zijn. Al blijft de gemeente ook openstaan voor innovatieve technieken. De gemeente streeft ernaar zoveel mogelijk zonne-energie op te wekken in de bebouwde omgeving en op bedrijventerreinen. Het gaat dan zowel om zonnepanelen op de daken als om grondgebonden zonnepanelen. De resterende energievraag wordt opgevangen met zonne- en windenergie buiten de bebouwde omgeving. Wat er 'mag', verschilt per landschapstype en is sterk afhankelijk van de kwaliteit van het initiatief. Dit is uitgewerkt in het Afwegingskader 'Energie in Landschap' (zie paragraaf 3.5.4). De gemeente staat positief tegenover nieuwe technieken met minder landschappelijke impact. Deze dienen wel bewezen veilig te zijn voor mens en natuur, en ze moeten substantieel bijdragen aan ons streven naar klimaatneutraliteit. Het verduurzamen van onze energiebronnen betekent ook dat uiteindelijk alle huizen aardgasvrij worden. Duurzame oplossingen voor vervanging van aardgas liggen niet voor het oprapen. Daarom zet de gemeente als eerste in op vermindering van het energiegebruik. De gemeente ziet het grote voordeel van een wijkgerichte aanpak, omdat daarmee koppelkansen ontstaan voor andere opgaven.

Het streven van de gemeente is om in 2025 0,08 TWh aan duurzame energie op te wekken binnen de gemeente door middel van windmolens, zonnevelden, zonnepanelen op daken en eventuele nieuwe technieken. Bij windenergie en zonnevelden wil de gemeente toe naar gedeeld eigendom, waarbij minimaal 50% in handen is van inwoners en ondernemers in de directe omgeving van de betreffende energieopwekking.

Toetsing plan aan uitgangspunten uit de concept Omgevingsvisie

Het voorliggende plan past binnen de gemeentelijke ambities m.b.t. opwekking van duurzame energie. Het plan past binnen het streven van de gemeente om in 2025 0,08 TWh aan duurzame energie op te wekken binnen de gemeente door middel van windmolens, zonnevelden, zonnepanelen op daken en eventuele nieuwe technieken. Met het zonneveld worden diverse mogelijkheden voor financiële participatie geboden. Zowel collectief, als individueel (voor de direct omwonenden). De participatiemogelijkheden zijn weergegeven in paragraaf 2.6 van deze Ruimtelijke Onderbouwing en uitgebreider in het bijgevoegde rapport 'Zonneveld Amerongerwetering, financiële participatie'.

Het voorliggende plan is op natuurinclusieve wijze tot stand gekomen. De ontwikkeling draagt bij aan de lokale biodiversiteit en natuurwaarden. Zo wordt de grond verschaald zodat er kruidenrijk grasland ontwikkeld. Het zonneveld wordt ingepast met o.a. natuurlijke oevers en losse hagen. Door zowel de oevers als de losse hagen voor de helft, parallel aan de grenzen van het projectgebied, om het jaar te maaien blijft er altijd een rietkraag of struweel staan. Dit filtert het zicht op de panelen en levert een bijdrage aan de biodiversiteit. Er wordt mantelzoom-vegetatie gerealiseerd, bij de bosrand aan de westzijde van het projectgebied, wat bijdraagt aan de biodiversiteit. Ter hoogte van de concentratie aan bouwwerken (o.a. de compactstations) worden vogel- en vleermuiskasten opgehangen. Ook worden in het projectgebied een aantal broeihopen voor de ringslang gerealiseerd. Ringslang foerageert onder andere op amfibieën en is in 2021 nog nabij het projectgebied waargenomen. Door het gebied aantrekkelijk te maken voor amfibieën en extra maatregelen te treffen voor ringslang, wordt het zonneveld een aantrekkelijk leefgebied. Ook wordt rekening gehouden met de faunapasseerbaarheid van het zonneveld. Tot slot wordt een zaadhofje gerealiseerd, in samenwerking met Het Levend Archief. Doel is bij te dragen aan het opzetten van een zadencollectie om de genetische diversiteit van wilde planten veilig te stellen.

3.5.3 Programma Heuvelrug Duurzaam en Klimaatneutraal

Gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft stevige duurzaamheidsambities. Deze zijn verwoord in het Programma Heuvelrug Duurzaam en Klimaatneutraal uit 2017. Het betreft een programma van 2017 tot en met 2022. Het Programma heeft als ambitie in 2035 een klimaatneutrale gemeente te zijn. De gemeente wil binnen de gemeentegrenzen evenveel duurzame energie opwekken als dat er verbruikt wordt. In het programma is verwoord om minstens één initiatief voor een zonnepanelenveld te starten. Andere doelen zijn een duurzame en gezonde leefomgevingskwaliteit, duurzame mobiliteit, een duurzame economie en een duurzame, klimaatneutrale organisatie.

Het voorliggende plan voor de realisatie van een zonneveld past binnen de ambitie van de gemeente, zoals weergegeven in dit programma.

3.5.4 Afwegingskader 'Energie in landschap'

Het afwegingskader 'Energie in Landschap' geeft weer hoe plannen voor duurzame energieopwekking in de landschappen van de gemeente Utrechtse Heuvelrug afgewogen worden. Het afwegingskader is van toepassing op duurzame energieopwekking met windmolens en grondgebonden zonnepanelen. De gemeente Utrechtse Heuvelrug omvat veel waardevolle en unieke landschappen die niet alleen regionaal, maar ook landelijk hoog gewaardeerd worden. Niet voor niets valt een deel van de gemeente binnen de begrenzing van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Bij het inpassen van duurzame energieopwekking in die landschappen vindt de gemeente het daarom van belang dat zorgvuldig en met veel oog voor de kenmerken en kwaliteiten te werk wordt gegaan.

Stap 1: Uitgangspunten

Bij stap 1 kijkt de gemeente of de ingediende energieplannen aansluiten op een viertal gemeentelijke uitgangspunten voor de inpassing van duurzame opwek. Plannen die hier niet aan tegemoet komen, komen in principe niet voor verdere afweging in aanmerking, tenzij in de tussentijd andere beleidsuitgangspunten tot bijstelling leiden.

A: Mogelijkheden per landschapstype

Bij het inpassen van duurzame energieopwekking wil de gemeente de beschikbare ruimte in de kunstmatige landschapstypen (zoals infrastructuur) optimaal benutten. Dit is echter niet voldoende om in de volledige voor opwekking van duurzame elektriciteit te voorzien. Hierbij is uitgegaan van een opgave van 0,24 TWh in 2035. Dit is gebaseerd op de ambities uit de Routekaart klimaatneutraal grondgebied 2035 (uit 2017). Ook delen van de natuurlijke landschappen moeten daarom benut gaan worden voor duurzame opwek. Hiervoor gelden wel meer voorwaarden.

Het projectgebied ligt in het natuurlijke open agrarisch gebied. Hier zijn zonnevelden op grotere schaal mogelijk.

B: Nee, tenzij lijst

Er zijn een aantal plekken (bijvoorbeeld grafheuvels, beschermde stads- en dorpsgezichten en in Natura 2000-gebieden) in de gemeente waar het realiseren van energieprojecten niet voor de hand ligt. Initiatieven op deze plekken zullen dan ook niet positief beoordeeld worden, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om het toch in overweging te nemen.

Het voorliggende projectgebied ligt niet in een dergelijk gebied.

C: Participatie

De gemeente hanteert een ondergrens van 50% financiële participatie als randvoorwaarde. Meer financiële participatie leidt tot een positievere afweging.

LC Energy biedt een aantal mogelijkheden m.b.t. financiële participatie. Het uiteindelijke aanbod is tot stand gekomen n.a.v. o.a. de volgende aspecten:

- *Afspraken in het Klimaatakkoord over financiële participatie;*
- *Wat het gemeentelijk beleid bepaalt en wat volksvertegenwoordigers belangrijk vinden (o.a. tot uiting gekomen in een motie van 30 september 2021);*
- *Welke wensen (direct) omwonenden hebben;*
- *Hoe (ook) de bredere bevolking van de gemeente kan profiteren;*
- *Hoe belangenverenigingen een rol zouden kunnen vervullen;*
- *Ervaringen zoals LC Energy heeft opgedaan bij eerdere projecten.*

Dit heeft geleid tot verschillende financiële participatiemogelijkheden, zowel collectief als individueel (voor de direct omwonenden). Naast investeringsmogelijkheden in groene obligaties stelt LC Energy bijvoorbeeld een budget beschikbaar voor een op te richten gemeenschapsfonds. Dit, en de andere geboden mogelijkheden voor financiële participatie, zijn weergegeven in paragraaf 2.6 van deze Ruimtelijke Onderbouwing en uitgebreider in het bijgevoegde rapport 'Zonneveld Amerongerwetering, financiële participatie'.

D: Omkeerbaarheid

De energie/installatie moet zo gerealiseerd worden dat er geen onomkeerbare ontwikkeling plaatsvindt. Het oorspronkelijke of een ander grondgebruik moet na ontmantelen van de energie-installatie weer mogelijk zijn.

Met het voorliggende plan wordt er voor gezorgd dat er voldoende afstand zit tussen de rijen panelen, voor voldoende lichttoetreding tot de bodem en voor open randen tussen de panelen, zodat regenwater kan blijven infiltreren. Ook wordt gebruik gemaakt van niet-uitlogende materialen. Na 30 jaar wordt het zonnenveld weer ontmanteld, waarna de gronden weer geschikt zijn voor agrarisch gebruik.

Afweging op kwaliteiten

Bij deze stap beoordeelt de gemeente een plan voor duurzame opwek op vier onderdelen:

- A. Inpassing en aansluiting op het landschap (50%)
- B. Aansluiting op andere gemeentelijke doelstellingen (15%)
- C. Participatie/maatschappelijk draagvlak (30%)
- D. Efficiency (incl. aansluiting op de regionale energiestrategie) (5%)

De getallen tussen haakjes geven aan hoe 'zwaar' een onderdeel meeweegt. Een plan wordt niet alleen op z'n eigen merites beoordeeld, maar ook in relatie tot andere plannen en reeds gerealiseerde projecten.

A. Inpassing en aansluiting op het landschap

De kwaliteiten gaan over de benutting van de aanwezige ruimte in de gemeente. De gemeente kijkt hierbij o.a. naar de inpassing en verdeling over landschapstypes, de spreiding en of het plan betrekking heeft op een kwetsbaar gebied. Deze wegingsfactor moet ook het effect op de kwaliteit van de beleving van het landschap meenemen. Indien nodig ook de al dan niet te verwachten economische effecten op langere termijn. De gemeente streeft zoveel mogelijk naar een tussenvorm, waarbij duurzame energieopwekking in de natuurlijke landschappen zoveel mogelijk in 'gespreide clusters' plaatsvindt. Daarmee wil de gemeente versnippering voorkomen. De landschappelijke inpassing van een energieproject is per definitie maatwerk. De initiatiefnemer dient een landschappelijk inpassingsplan op te stellen, met betrokkenheid van stakeholders en onder begeleiding van een expert. Het landschapsplan bevat een goede beschrijving en analyse van het bestaande landschap waar het project ingepast wordt. Het landschapsplan geeft op basis daarvan een voorstel voor de wijze waarop het energieproject op de minst bezwarende wijze kan worden ingepast. In het landschappelijk inpassingsplan kunnen ook de ecologische aspecten worden meegenomen.

Voor het 'Open (agrarisch) gebied' gelden de volgende relevante richtlijnen:

- Hoogte panelen maximaal 1,5 meter tenzij hoger vereist is voor combinatie met agrarisch gebruik of biodiversiteit.
- Zichtlijnen door het landschap en richting objecten behouden.
- Vorm van veld in lijn met bestaande kavel-structuur, aandacht voor de aanwezige en beeld bepalende verhouding open-dicht. Geen rafelranden. Eventuele camouflage met gebiedseigen landschapselementen en behoud van openheid.

Ook worden enkele minimumeisen benoemd met betrekking tot de ecologische kwaliteit. Deze minimumeisen gelden voor alle energie-initiatieven en zijn in lijn met de afspraken zoals vastgelegd in de in 2019 opgestelde 'Gedragscode zon op land'.

- Plannen moeten voldoen aan alle wettelijke eisen op het gebied van natuurbescherming;
- De ecologische kwaliteit van het energie-initiatief moet in het plan inzichtelijk gemaakt worden. Het streven is dat het plan, indien mogelijk, extra ecologische kwaliteit oplevert bijvoorbeeld door natuurlijke elementen toe te voegen zoals poelen, nestkasten of in het gebied passende vegetatie. Dit is maatwerk;

- Barrièrewerking van de energie-installatie en eventuele omheining voor flora en fauna wordt voorkomen;
- Bij de aanleg van energieprojecten wordt rekening gehouden met vlieg-, foerageer- en trekroutes van fauna;
- Zonneparken in de kunstmatige landschappen worden altijd ingericht met ruimte tussen de panelen om inval van licht en regenwater op de bodem mogelijk te maken. De ondergrens is 25% onbedekt oppervlak van het gebied van het project (van boven af gezien);
- Verdroging en vervuiling van de bodem worden voorkomen. Verstoring wordt tot een minimum beperkt;
- Als een zonneveld of windpark ondanks een goede locatiekeuze en het benutten van alle mogelijke mitigerende en inpassingsmaatregelen, naar verwachting toch tot negatieve effecten leidt op kwetsbare natuurwaarden of soorten, dan moet compensatie een onderdeel van het plan voor het energieproject zijn.
- Voor monofunctionele zonneparken geldt dat de beplanting zich richt op inheemse, kruidenrijke vegetaties die zo laat en weinig frequent als mogelijk worden gemaaid, eventueel aangevuld met struikachtige begroeiing aan de randen van het project. Voor multifunctionele parken kunnen geen generieke richtlijnen voor de begroeiing gegeven worden;
- Er wordt gestreefd naar behoud en herstel van aanwezige landschapselementen zoals singels, poelen, bosschages etc. Bij schade aan landschapselementen worden afspraken over compensatie gemaakt.

De gemeente heeft vooralsnog besloten om planologische medewerking te verlenen aan twee zonnevelden, waarvan voorliggend project er één is. Hierbij is geen sprake van versnippering. Voor het voorliggende plan is een landschappelijk inpassingsplan opgesteld, welke is bijgevoegd. Dit landschappelijke inpassingsplan bevat een goede beschrijving en analyse van het bestaande landschap waar het project ingepast wordt en hierbij zijn de ecologische aspecten meegenomen. Het opstellen van het landschappelijke inpassingsplan is gedaan in nauw overleg met omwonenden en andere belanghebbenden. Dit is nader weergegeven in paragraaf 2.5 van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing. Het opgestelde plan voldoet aan de relevante richtlijnen voor 'Open (agrarisch) gebied'.

Door de situering van het projectgebied ten opzichte van de Amerongerwetering en de Lekdijk komt het zonneveld voor de meeste omwonenden en passanten op vrij grote afstand te liggen. De bossen en de Lekdijk vormen een horizon die ver boven maaiveld ligt. De zonnepanelen komen op maximaal 1,5 m boven het maaiveld uit, gerekend vanaf de hoogste delen van het maaiveld, en worden binnen de bestaande kavelstructuur gesitueerd. Daarmee blijven de zonnepanelen ruim onder de horizon. Deze combinatie maakt dat het zonneveld goed is in te passen in dit halfopen landschap met bij het gebied passende elementen. Om een goed beheerbare situatie over te houden wordt de bovenkant van de panelen op gelijke hoogte gehouden, op de 1,5 meter boven de hogere delen van het huidige maaiveld. Ondanks dat het maaiveld hier een sterk golvend karakter heeft door de vele greppels en sloten in het terrein wordt zo een rustig beeld verkregen dat tevens goed te beheren is, en waarbij begroeiing onder de panelen kan plaatsvinden. Er wordt een zuid-georiënteerde opstelling geplaatst, zodat er meer ruimte is voor zon en hemelwater om de bodem te bereiken, waardoor hieronder een kruidenrijke vegetatie tot ontwikkeling kan komen. Door bestaande watergangen open te houden wordt de belangrijkste richting in het landschap geaccentueerd. Ook het aanvullen van de rij bomen langs het pad benadrukt de ontginningsrichting met behoud van de karakteristieke openheid. Er is geen sprake van rafelranden.

Het voorliggende plan voldoet ook aan de minimumeisen m.b.t. ecologische kwaliteiten. Zo voldoet het plan aan de wettelijke eisen op het gebied van natuurbescherming (zie paragraaf 4.2), is een groter deel van het

projectgebied dan 25% onbedekt met panelen en worden er diverse maatregelen genomen om de ecologische kwaliteiten van het gebied te versterken. Het terrein gaat zodanig beheerd worden dat er kruidenrijk grasland ontstaat onder en tussen de panelen. Kruidenrijk grasland wordt gekenmerkt door variatie in structuur en een begroeiing die rijk is aan bloeiende planten, insecten zoals vlinders en (wilde) bijen en kleine fauna. Gradiënten zoals in voedselrijkdom, licht - schaduw en nat - droog en diversiteit in beheer zorgen voor diverse vegetatietypen. Werkelijk verschransen van de van nature voedselrijke klei is nagenoeg onmogelijk. Er moeten dan ook geen bijzondere soorten worden verwacht. Wel kan door structuurvariatie en meer bloeiende bloemen (nectar en stuifmeel) een bijdrage worden geleverd aan de biodiversiteit. Dit door het beheer extensief uit te voeren en het maaisel waar mogelijk af te voeren zoals op de beheerpaden en in overhoeken. Er worden geen chemicaliën gebruikt (kunstmest of gif) en er wordt niet bemest met drijfmest. Het zonneveld wordt ingepast met o.a. natuurlijke oevers en losse hagen. Door zowel de oevers als de losse hagen voor de helft, parallel aan de grenzen van het projectgebied, om het jaar te maaien blijft er altijd een rietkraag of struweel staan. Dit filtert het zicht op de panelen en levert een bijdrage aan de biodiversiteit. Ook wordt mantelzoom-vegetatie gerealiseerd, bij de bosrand aan de westzijde van het projectgebied, wat bijdraagt aan de biodiversiteit. Ter hoogte van de concentratie aan bouwwerken (o.a. de compactstations), worden vogel- en vleermuiskasten opgehangen. Ook worden in het projectgebied een aantal broeihopen voor de ringslang gerealiseerd. Ringslang foerageert onder andere op amfibieën en is in 2021 nog nabij het projectgebied waargenomen. Door het gebied aantrekkelijk te maken voor amfibieën en extra maatregelen te treffen voor ringslang, wordt het zonneveld een aantrekkelijk leefgebied. Tot slot wordt een zaadhofje gerealiseerd, in samenwerking met Het Levend Archief.

B. Aansluiting op andere gemeentelijke doelstellingen

De plannen voor duurzame opwek met wind of zon kunnen sterk uiteen kunnen lopen. Ook de ruimtelijke en landschappelijke impact ervan kan daarom per plan verschillen. Initiatieven kunnen puur gericht zijn op energieopwekking (enkelvoudig grondgebruik) of energieopwekking combineren met andere bestaande of nieuwe functies zoals natuur of recreatie (meervoudig grondgebruik). In Nederland komen initiatieven altijd op een plek die al een functie heeft -zoals wonen, werken of landbouw- en hebben ze daarom altijd invloed op de functies van een landschap. Utrechtse Heuvelrug geeft de voorkeur aan meervoudig grondgebruik.

In het voorliggende plan is sprake van meervoudig ruimtegebruik. Naast de opwekking van duurzame energie (op grote schaal), speelt het plan in op het versterken van de biodiversiteit. Dit betreft o.a. soortenrijkdom, variatie in structuur en het bieden van schuil-, nest- en foerageer-gelegenheid. Daarnaast is er sprake van waterberging en het voorliggende project draagt bij aan het opzetten van een zadencollectie om de genetische diversiteit van wilde planten veilig te stellen.

C. Participatie/maatschappelijk draagvlak

De gemeente hecht groot belang aan goede participatiemogelijkheden voor lokale belanghebbenden waaronder inwoners. Daarbij gaat het zowel om procesparticipatie (betrokkenheid bij de verschillende stadia van planvorming) als om financiële participatie (zoals mede-eigenaarschap, financieel profijt, compensatie voor eventuele schade). De initiatiefnemer is primair verantwoordelijk voor de communicatie rondom het project en voor het verzorgen van de participatie. De initiatiefnemer dient te werken met een op het project afgestemde vorm van procesparticipatie. De relevante stakeholders moeten vanaf het begin de mogelijkheid krijgen om mee te denken over de locatie, vormgeving en ontwikkeling van het beoogde project. De gemeente stelt hiervoor in het kader van de Omgevingswet participatierichtlijnen vast. De initiatiefnemer moet ook een verantwoording over de uitgevoerde participatie overleggen waarin inzichtelijk is gemaakt welke stappen zijn gezet en op welke wijze mensen zijn betrokken. In het participatieplan wordt ook aandacht besteed aan de mogelijkheden voor financiële participatie en compensatie. Financiële participatie heeft als doel om te komen tot een goede verdeling van de lusten en de lasten van het energieproject en kan verschillende vormen aannemen, bijvoorbeeld

aandelen, obligaties of korting op de stroomafname vanuit het energieproject. Financiële compensatie kan bijvoorbeeld in de vorm van een omgevingsfonds. Afspraken met de omgeving over financiële participatie worden bij voorkeur vastgelegd in een omgevingsovereenkomst. De gemeente onderschrijft het streven naar 50% lokaal eigendom of financieel profijt voor de lokale omgeving (inwoners en bedrijven), zoals benoemd in het Landelijk Klimaatakkoord 2019.

Het voorliggende plan is tot stand gekomen na het doorlopen van een uitgebreid omgevingsproces. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van deze Ruimtelijke Onderbouwing. Financiële participatie maakte onderdeel uit van het omgevingsproces. Er worden diverse mogelijkheden voor financiële participatie geboden. Dit is weergegeven in paragraaf 2.6 van deze Ruimtelijke Onderbouwing.

D. Efficiency (incl. aansluiting op de regionale energiestrategie)

Bij de beoordeling van de financiële kwaliteit van een plan gaat het om:

- beoordeling van de business case;

LC Energy heeft ten tijde van de voorselectie (september/oktober 2021) voor zonnevelden, vertrouwelijk, haar business case ingediend bij de gemeente. Hierbij heeft de gemeente geoordeeld dat in het plan zeer uitgebreid aandacht besteed is aan een goed onderbouwde businesscase. De uitgebreide en complete onderbouwing voor de kosten en winst/verliesrekening laten weinig twijfel over. Ook is er aandacht voor het bekostigen van de omkeerbaarheid.

- garantie dat de initiatiefnemer aan het einde van de levensduur van het project ook de financiële middelen heeft om het project adequaat te ontmantelen en 'op te ruimen';

Het opruimen en recyclen van het zonnenveld is geborgd bij wijze van een significante reservering van 5% van de totale investeringsomvang. LC Energy reserveert dit bedrag in de laatste 5 jaar van de SDE termijn. Mocht er na de SDE termijn geen rendabele exploitatie mogelijk zijn, is er budget beschikbaar voor de volledige ontmanteling van het zonnenveld.

- garanties en voorwaarden met betrekking tot compensatie voor eventuele schade die voortvloeit uit het energieproject;

LC Energy werkt met een Programma van Eisen (PvE), waarin alle kwaliteitseisen (o.a. NEN normen) en richtlijnen staan waaraan leveranciers, componenten en installaties moeten voldoen, waaronder een levensduur van minimaal 30 jaar. LC Energy borgt dat leveranciers aangesloten zijn bij PV Cycle (lid Stichting Open) en daarmee voldoen aan de AEEA (Afgedankt Elektrisch en Elektronisch Afval) richtlijn. Tevens dat leveranciers lid zijn van Stichting ZRN, waarmee wordt geborgd dat leveranciers voldoen aan de wettelijke verplichting m.b.t. afvalbeheer doordat zij worden voorzien van een uitgebreide reeks van compliance- en afvalbeheersoplossingen. LC Energy geeft een voorkeur aan merken die een levenscyclusanalyse hebben uitgevoerd. Ook wordt een nulmeting (bodemonderzoek) voorafgaand aan de bouw van het zonnenveld gedaan en ná de looptijd van de vergunning wordt een controle onderzoek uitgevoerd ter bepaling of er geen sprake is van bodemverontreiniging. Eventuele kosten voor sanering (op voorhand worden die niet verwacht) van de grond betaald LC Energy.

- mogelijkheden voor financiële participatie door stakeholders, waaronder bewoners (zie hiervoor ad 3 participatieve kwaliteit);

Er worden diverse mogelijkheden voor financiële participatie geboden. Dit is weergegeven in paragraaf 2.6 van deze Ruimtelijke Onderbouwing.

- het benutten van meekoppelkansen die voortkomen uit andere projecten bijvoorbeeld het vernieuwen van infrastructuur;

LC Energy heeft meekoppelkansen opgenomen in het bijgevoegde rapport 'Zonnenveld Amerongerwetering, financiële participatie'. Tijdens de exploitatie van het zonnenveld, zal bijvoorbeeld altijd de voorkeur gegeven worden aan lokale bedrijven en waar mogelijk ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, om hen te vragen diensten en producten te leveren, via SROI (social return on investment). Dit kan worden gedaan via lokale

sociale dienstverlening. De Vereniging voor Dorp en Natuur Amerongen – Leersum heeft haar diensten al aangeboden voor het beheer van de fruitbomen en ander natuuronderhoud. Een boer in de directe omgeving zou schapen kunnen gaan hoeden die onder de panelen het gras korthouden. Ook wordt verwezen naar de bijlage bij het bijgevoegde rapport 'Zonneveld Amerongerwetering, financiële participatie', over het burgerinitiatief waarin een voorstel en de bekostiging daarvan voor verbetering van de infrastructuur, de weg Amerongerwetering, is opgenomen.

- de systeem-/maatschappelijke kosten voor bijv. de aansluiting op het netwerk.

Het zonneveld zal worden aangesloten op het netwerk van netbeheerder Stedin. De kosten voor die aansluiting worden gedragen door LC Energy.

Bij de beoordeling van de technische kwaliteit van het plan gaat het om:

- Levensduur van de gebruikte materialen;

De materialen kennen een levensduur van tenminste de looptijd (30 jaar) van de vergunning, respectievelijk worden sommige materialen gedurende de levensduur van het project vervangen, zoals de omvormers. LC Energy draagt hier de kosten van.

- Levenscyclusanalyse van de gebruikte materialen. De voorkeur gaat uit naar gebruik van materialen met een lage milieubelasting, een goede CO2-footprint en optimale mogelijkheden voor hergebruik;

LC Energy werkt met een Programma van Eisen (PvE), waarin alle kwaliteitseisen (o.a. NEN normen) en richtlijnen staan waaraan leveranciers, componenten en installaties moeten voldoen, waaronder een levensduur van minimaal 30 jaar. LC Energy borgt dat leveranciers aangesloten zijn bij PV Cycle (lid Stichting Open) en daarmee voldoen aan de AEEA (Afgedankt Elektrisch en Elektronisch Afval) richtlijn. Tevens dat leveranciers lid zijn van Stichting ZRN, waarmee wordt geborgd dat leveranciers voldoen aan de wettelijke verplichting m.b.t. afvalbeheer doordat zij worden voorzien van een uitgebreide reeks van compliance- en afvalbeheersoplossingen. LC Energy geeft een voorkeur aan merken die een levenscyclusanalyse hebben uitgevoerd.

- Mogelijkheden voor ontmanteling van de energie-installatie aan het einde van de technische/economische levensduur. De energie-installatie moet zo gerealiseerd worden dat er geen onomkeerbare ontwikkeling plaatsvindt. Het oorspronkelijke of een ander grondgebruik moet na ontmantelen van de energie-installatie weer mogelijk zijn.

Het opruimen en recyclen van het zonneveld is geborgd bij wijze van een significante reservering van 5% van de totale investeringsomvang. LC Energy reserveert dit bedrag in de laatste 5 jaar van de SDE termijn. Mocht er na de SDE termijn geen rendabele exploitatie mogelijk zijn, is er budget beschikbaar voor de volledige ontmanteling van het zonneveld. Ook wordt een nulmeting (bodemonderzoek) voorafgaand aan de bouw van het zonneveld gedaan en ná de looptijd van de vergunning wordt een controle onderzoek uitgevoerd ter bepaling of er geen sprake is van bodemverontreiniging. Eventuele kosten voor sanering van de grond (wordt op voorhand niet verwacht) betaald LC Energy.

Tot slot gaat het om aspecten als mogelijke energie-opbrengsten, de mate waarin opwek aansluit op lokaal gebruik, inpassing van mogelijkheden voor energieopslag, logische aansluiting op het spoor van duurzame warmtewinning. Ingediende plannen moeten in lijn zijn met de koers zoals die wordt uitgestippeld in de Regionale Energiestrategie (RES) van de regio U16 en aansluiten op de bepalingen uit het Landelijk Klimaatakkoord.

LC Energy genereert zonne-energie die wordt ingevoed op het net van netbeheerder Stedin. Aangezien energie niet 'vast te pakken' is, wordt de energie van het zonneveld opgenomen in de mix van bronnen waaruit de energievoorziening van Stedin voor het lokaal gebruik wordt gebruikt. In het project Zonneveld Amerongerwetering wordt voorsnog geen energieopslag voorzien, noch is warmtewinning onderdeel van het project. Het plan vormt onderdeel van de gemeentelijke duurzame energie opwek ambitie die volgt uit de RES van de regio U16 en derhalve aansluit op de doelstelling uit het nationaal Klimaatakkoord.

3.5.5 Landschapsonwikkelingsplan Kromme Rijngebied+

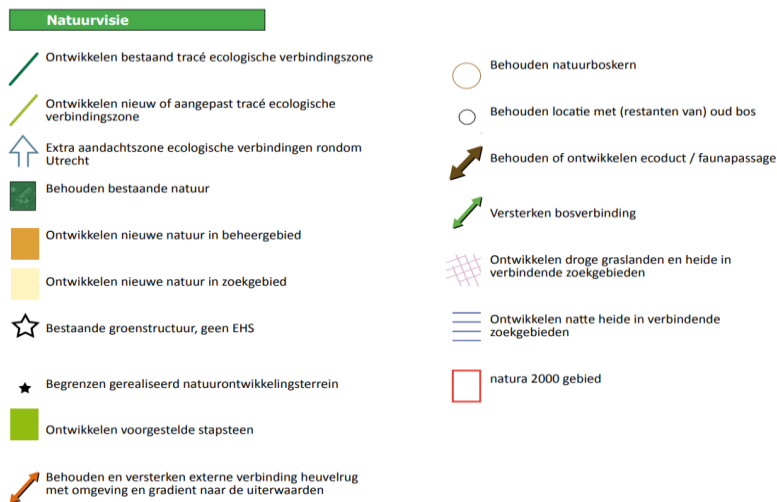
Het projectgebied ligt in het Rivierenlandschap van de Kromme Rijn en Lek: land van dijken en rivieren met kommen en stroomruggen, afwisselend open weide, boomgaarden en bosjes met uiterwaarden die voornamelijk open zijn, maar ook vergezeld worden van meidoornstruwelen, poelen, gegraven plassen en opschietende wilgenbosjes. Voor de omgeving van het projectgebied is een landschapsstrategie ontwikkeld. In dit geval die van 'Verweving van landbouw binnen een eenheid met cultuurhistorische en landschappelijke waarden en patronen en andere gebruiksfuncties'. Qua landschapsvisie staat het behoud en versterken van het gaaf coulissenlandschap met karakteristieke ontginningslinden en beplantingspatronen centraal. Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van de Langbroeker Wetering of de Kom van Schalkwijk, waar de cope-ontginning nog gaaf en intact is.

Figuur 15: Uitsnede uit de landschapvisiekaart van het Landschapsonwikkelingsplan.

Met betrekking tot de natuurvisie spelen de volgende aspecten een rol:

- Realiseren van en samenhangend en duurzaam ecologisch netwerk;
- Behoud en versterken gebiedskarakteristieken;
- Optimaliseren van abiotische omstandigheden (o.a. het afvoeren van een overschot aan meststoffen, door bijvoorbeeld verschraling);
- Optimaliseren van beheer en inrichting natuurterreinen;
- Zonering recreatief medegebruik;
- Adequate bescherming van de EHS tegen ruimtelijke ontwikkelingen;
- Geen nadelige effecten voor Natura 2000-gebieden;
- Behoud van leefgebieden van das, ringslang en weidevogels.
- Agrarisch natuurbeheer.

Figuur 16: Uitsnede uit de natuurvisie van het Landschapsontwikkelingsplan.

Toetsing plan aan uitgangspunten uit het Landschapsontwikkelingsplan

Het voorgenomen plan voldoet aan de uitgangspunten, voor zover relevant en voor zover het past binnen de mogelijkheden, van het Landschapsontwikkelingsplan. Zo wordt de kavelstructuur en de openheid van het landschap gerespecteerd. Het karakteristieke verkavelingspatroon met ontwateringssloten blijft behouden. Het zonneveld wordt ingepast met gebiedseigen beplanting. Er vindt verschraling plaats. Er wordt een poel (waterberging) gerealiseerd. De noodzakelijke hekwerken worden faunapasseerbaar voor kleine zoogdieren. Er worden broeihopen voor ringslang gerealiseerd en het plan heeft geen negatief effect op beschermde natuurgebieden (zie paragraaf 4.2 van deze Ruimtelijke Onderbouwing).

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van de ontwikkeling op de verschillende waarden beschreven. Hieronder vallen flora & fauna, archeologie, cultuurhistorie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2 Natuurwaarden

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden.

4.2.1 Soortenbescherming

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime “andere soorten”. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan of ruimtelijke ontwikkeling is het verplicht om te toetsen of deze kan leiden tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer sprake is of kan zijn van een overtreding, dan dient er onderzocht te worden of een vrijstelling geldt. Indien er geen vrijstelling geldt, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn.

Met betrekking tot soortenbescherming heeft een Quickscan flora en fauna plaatsgevonden. Dit onderzoek is separaat bijgevoegd ('Quickscan flora en fauna, Zonneveld Amerongerwetering te Amerongen'). Hierna volgen de conclusies van het de Quickscan.

Quickscan flora en fauna

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De voorgenomen ontwikkeling (aanleg en gebruik zonneveld) leidt tijdelijk tot een beperkt verlies van leefgebied van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Het betreft soorten als gewone pad, konijn, haas, konijn en diverse algemene muizensoorten. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een tijdelijke en plaatselijke verstoring, voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Met de volgende soorten en/of soortgroepen dient rekening te worden gehouden.

Nader veldbezoek das

Voor das geldt dat verblijfplaatsen in het projectgebied afwezig zijn, maar onduidelijk is of een burcht(en) in het bosperceel grenzend aan het projectgebied aanwezig is/zijn. Deze kennis is bepalend om te toetsen wat het effect is van het zonneveld op het leefgebied van das. Een nader veldbezoek is nodig om na te gaan of direct rond het zonneveld dassenburchten aanwezig zijn.

Het zonneveld als obstakel voor soorten moet worden voorkomen

De graslanden kunnen door kleine zoogdieren en reptielen zoals ringslang worden gebruikt als foerageerlocatie en wanneer zij zich verplaatsen tussen leefgebieden. Rondom het projectgebied liggen meerdere graslandpercelen. Om te voorkomen dat het zonneveld een obstakel wordt en toegang tot omliggend foerageer- en leefgebied te waarborgen, moet het projectgebied passeerbaar zijn.

Broedvogels

Verstoring van broedende vogels en vernieling van in gebruik zijn de vogelnesten moet worden voorkomen. De periode van 1 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Door de werkzaamheden van het voorterrein uit te voeren buiten deze periode, wordt de kans verkleind dat op dat moment broedende vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden binnen het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd als met zekerheid kan worden vastgesteld dat er geen broedende vogels/nesten met jongen aanwezig zijn in te kappen groen. Hierbij moet worden opgelet dat soorten als houtduif het hele jaar door kunnen broeden. Voor de Wet natuurbescherming zijn alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort. Daarom moet altijd worden gelet op aanwezige, broedende vogels. Wordt een broedende vogels aangetroffen, dan moet worden gewacht met het uitvoeren van werkzaamheden ter plaatse tot de vogel klaar is met broeden en jongen het nest hebben verlaten.

Algemene zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermden soorten en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

Houd rekening met amfibieën

Mogelijk worden met de landschappelijke inpassing van het zonneveld de oevers ontwikkeld, waardoor er wordt gegraven in het talud en mogelijk deels in de waterlopen. Doordat algemene amfibiesoorten ter plaatse van die werkzaamheden aanwezig kunnen zijn, wordt in het kader van de zorgplicht aanbevolen werkzaamheden aan oever en waterloop uit te voeren wanneer de larven zijn volgroeid, vanaf augustus, en voordat volwassen exemplaren zich ingraven voor de winterslaap, voor november. Van het graven in het talud en in waterlopen is overigens geen sprake in het eindplan.

Aanbeveling voor vissen

In waterlopen rondom het perceel (projectgebied) zou grote modderkruiper voor kunnen komen. Negatieve effecten worden op voorhand voorkomen door de werkzaamheden in en aan de waterlopen onder de waterlijn uit te voeren als de temperatuur van het water tussen de 0 en 25° Celsius is en als er geen ijs op het water ligt.

Nadere inventarisatie en toetsing das

Uit de Quickscan bleek dat verblijfplaatsen van das in het projectgebied afwezig zijn, maar onduidelijk was of een burcht(en) in de bospercelen grenzend aan het projectgebied aanwezig zijn. Een nader veldbezoek en toetsing was noodzakelijk om na te gaan of de aanleg en aanwezigheid van het zonneveld een negatief effect heeft op das. Deze aanvullingen zijn in een notitie, welke is bijgevoegd, uitgewerkt (zie 'Nadere inventarisatie en toetsing, Amerongerwetering te Amerongen').

Conclusies nader onderzoek das

Burchten van das zijn niet waargenomen in beide naastgelegen bospercelen, al konden niet de gehele bospercelen worden uitgekamd. Verwacht wordt dat er geen burchten aanwezig zijn gezien de natte ondergrond waar eventuele ondergrondse pijpen snel vollopen met water. Langs de randen van het bosperceel, dat aansluit op het voorgenomen zonneveld, zijn enkele wissels gezien die naar verwachting van ree, haas en vergelijkbare diersoorten zijn. Ook zijn veel uitwerpselen, hoefafdrukken en ligplekken van ree waargenomen.

Wanneer het zonneveld toegankelijk blijft voor grondgebonden zoogdieren zoals das, ree, haas, konijn en kleine marter (wat zo is in voorliggend plan), vormt het geen obstakel in het landschap en is geen sprake van een negatief effect op (beschermde) diersoorten.

4.2.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden betreffen een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/43/EEG) en de gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, inmiddels Wet natuurbescherming, beschermd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/ Natuurnetwerk Nederland (NNN) betreft een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen.

Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

Natura 2000 - gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten

In de directe omgeving van het projectgebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. Aan weerszijde van het projectgebied liggen twee kleine gebieden die onderdeel uitmaken van het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek (Habitatrichtlijn). Aan de zuidkant maken de uiterwaarden langs de Nederrijn onderdeel uit van het gebied Rijntakken (Vogelrichtlijn) (zie figuur 17).

Voor de gebieden behorend tot het Kolland & Overlangbroek geldt dat deze worden beheerd als N17.06 vochtig en helling hakhout. Deze worden periodiek afgezet waardoor ontwikkeling van het bosperceel uitblijft. Het (enige) aangewezen habitattype H91E0C - Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) kan ter plaatse tot ontwikkeling komen. Deze bossen zijn onderdeel van kleinschalig cultuurlandschap waarbij actief wordt beheerd. Opvallend voor deze bosjes is de grote rijkdom aan paddenstoelen en epifytische mossen en korstmossen (natura2000.nl). Aanleg en ingebruikname van het zonneveld zorgt er niet voor dat sprake is van

externe effecten op dit natuurgebied waardoor de rijkdom aan paddenstoelen, mossen en korstmossen wordt geschaad. Immers is geen sprake van afname aan areaal, schaduwwerking of verstoring van de waterhuishouding.

Voor het gebied Rijntakken geldt dat de aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling zorgt de effecten uitsluitend tot het projectgebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Het gebied is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. De meeste vogels hebben een verstoringafstand van 300 meter. De afstand tussen de zuidkant van het projectgebied en het gebied is ruim 500 meter. Aantasting of verstoring van de aanleg van het zonneveld, zoals lichte trilling en geluid, of effecten van de aanwezigheid van het zonneveld worden uitgesloten. Er is geen sprake van negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking.

Voor aangewezen niet-broedvogelsoorten van het natuurgebied Rijntakken zoals grutto, kleine zwaan en wilde zwaan worden dergelijke graslanden gebruikt om te foerageren. Meerdere van deze soorten hebben geen gunstige staat van instandhouding. Een nadere toetsing is noodzakelijk om na te gaan of de aanleg en aanwezigheid van het zonneveld een negatief effect heeft op deze aangewezen niet-broedvogels.

Figuur 17: Ligging van het projectgebied (rood kader) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (donker groen en bruin gearceerde delen). Bron: provincie Utrecht, 2021.

Nadere toetsing voor aangewezen niet-broedvogels

Uit de Quicksan bleek dat door de ligging van het projectgebied in het kader van gebiedenbescherming een nadere toetsing nodig was voor aangewezen niet-broedvogels van het nabijgelegen natuurgebied Rijntakken. Een nader veldbezoek en toetsing was noodzakelijk om na te gaan of de aanleg en aanwezigheid van het zonneveld een negatief effect heeft op aangewezen niet-broedvogels. Deze nadere toetsing is uitgewerkt in een notitie, welke is bijgevoegd (zie 'Nadere inventarisatie en toetsing, Amerongerwetering te Amerongen').

Conclusie nadere toetsing

Hoewel de staat van instandhouding van de aangewezen niet-broedvogels ongunstig is, draagt de aanleg en ingebruikname van het zonneveld niet bij aan verslechtering van zowel de omvang als kwaliteit van leefgebied. Er is en blijft veel potentieel foerageergebied behouden wat niet wordt geschaad of beïnvloed door externe effecten van het zonneveld. Significante effecten op de staat van instandhouding van aangewezen niet-broedvogels zijn daarmee uitgesloten.

Stikstof-gerelateerde effecten

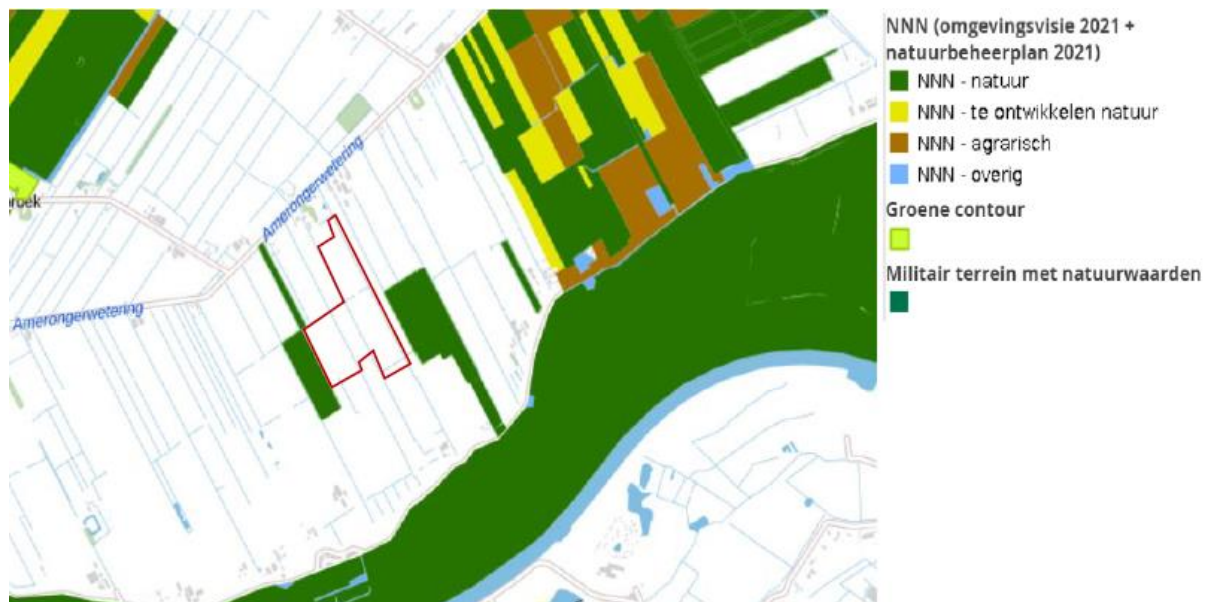
Met AERIUS Calculator is de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden berekend voor de realisatie van het zonneveld. Gezien de ligging bij Natura 2000-gebieden wordt bij de aanleg waar mogelijk gebruik gemaakt van elektrische machines. Uit de berekening blijkt dat de stikstofuitstoot als gevolg van de (aanleg)werkzaamheden geen significant negatieve invloed op de instandhoudingsdoelen van stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden heeft. Er zijn geen rekenresultaten boven de 0,00 mol/ha/jaar. Er is ook een berekening uitgevoerd voor de gebruikssituatie. Ook in de gebruikssituatie blijkt het te gaan om een niet significante stikstofdepositie. De resultaten zijn weergegeven in het bijgevoegde rapport 'Stikstofberekening Zonneveld Amerongenwetering'.

Houtopstanden

In het projectgebied worden geen bomen gekapt. De bescherming van houtopstanden is niet van toepassing.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het projectgebied ligt buiten het NNN en buiten de Groene Ontwikkelzone, maar grenst tegen het NNN aan (zie figuur 18). Provincie Utrecht kent in haar natuurbeleid geen externe werking. Daarmee leidt het veld niet tot aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken, kwaliteit, samenhang en oppervlakte van het NNN. Een nadere toetsing is niet nodig.

Figuur 18: Ligging van het projectgebied ten opzichte van het NNN (Bron: provincie Utrecht, 2022).

4.3 Archeologische en cultuurhistorische waarden

De Erfgoedwet beschermt het cultureel erfgoed in Nederland. In deze wet staan regels om belangrijk cultureel erfgoed beter te beschermen en behouden. In de Erfgoedwet staat wat cultureel erfgoed is, hoe de overheid omgaat met roerend cultureel erfgoed, wie welke verantwoordelijkheden heeft en hoe de overheid daar toezicht op houdt. Het beschermingsregime voor de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten, net als de bescherming van gebouwde rijksmonumenten, wordt opgenomen in de Omgevingswet. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het deel van de Monumentenwet 1988 dat gaat over de fysieke leefomgeving geregeld in het overgangsrecht van de Erfgoedwet.

Het gaat om:

- vergunningen tot wijziging, sloop of verwijdering van rijksmonumenten;
- verordeningen, bestemmingsplannen, vergunningen en ontheffingen op het gebied van archeologie;
- bescherming van stads- en dorpsgezichten.

Het erfgoed in de ruimtelijke ordening wordt nu nog voor een belangrijk deel geregeld via de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Ruimtelijke plannen die toepassing hebben op cultureel erfgoed moeten passen binnen wettelijke kaders van de Erfgoedwet en ook de regelingen die in andere wetten en regelgeving is opgenomen, zoals de Wabo en het Bro.

Archeologische waarden

In het bestemmingsplan 'buitengebied Overberg, Maarn, Maarsbergen, Amerongen' zijn de archeologische waarden en verwachtingswaarden vastgelegd op de verbeelding van het bestemmingsplan. Voor het projectgebied geldt grotendeels de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 5'. Indien de grondroeringen over een oppervlakte van 10 hectare of meer en dieper dan 0,3 meter -mv gaan, is archeologisch onderzoek noodzakelijk. Met het voorliggende plan is hier heen sprake van.

Aan de zuidwestzijde van het projectgebied geldt voor een relatief klein deel de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3'. Indien de grondroeringen over een oppervlakte van 150 m² of meer en dieper dan 0,3 meter -mv gaan, is archeologisch onderzoek noodzakelijk. Met het voorliggende plan is hier heen sprake van. Er wordt in dit gebied een zone van in totaal 400 m² aan mantel- en zoomvegetatie gerealiseerd. Maar hiervoor wordt niet alle grond binnen deze 400 m² afgegraven. Daarnaast betreffen de te planten struiken 'niet diep wortelende beplanting', zoals deze ook op de lijst van Tennenet staat, welke plantsoorten boven leidingen worden gebruikt.

M.b.t. de bouwwerken gaan alleen palen t.b.v. de constructie met panelen dieper dan 0,3 meter de grond in en palen t.b.v. het hekwerk. De totale oppervlakte van deze palen bedraagt afgerond 3 m² (zie onderstaande tabel). Van kabelsleuven is in dit gebied geen sprake. De kabels die de panelen onderling verbinden in dit gebied, worden bovengronds met elkaar verbonden.

Berekening bodemimpact in archeologisch waardevol gebied		Bodemimpact in m2	
Onderdelen materiaalgebruik	Berekening en toelichting	Totale bodemimpact > 0,3m in m2: -->	2,8
Aantal palen, oppervlakte per paal en diepte in de bodem:	Aantal palen:	364	0,1
	Verdeeld over een totale oppervlakte in m2 van:	0,27	
	Paal type: U-profiel, lengte ca. 250mm, dikte ca. 3mm = 7,5 cm2 = in m2:	0,00075	
	Diepgang paal onder maaiveld wordt ca.	1,6	
Wijze van plaatsing van de palen:	De palen worden de grond in geheid/gedrukt.		
Aanleg hekwerk en hoeveelheid palen (oppervlakte per paal en diepte paal).	Ten behoeve van de verzekering van het zonneveld is een afrastering noodzakelijk, op die plaatsen waar niet al een natuurlijke hindernis/toegangsblokkade aanwezig is, zoals minimaal 5 meter bredere sloten.		
	De afrastering zal bestaan uit een hekwerk van ronde palen van 0,1m	27,0	
Diepgang palen in de bodem:	Aantal palen x paal diameter x diepgang in m3	3	2,7

Cultuurhistorische waarden

In het projectgebied bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten. Het projectgebied maakt geen deel uit van de cultuurhistorische hoofdstructuur en van UNESCO Werelderfgoed. Daarnaast houdt het plan rekening met bestaande kavelgrenzen, landschapsstructuren, omliggende beplanting en cultuurhistorische lijnen in het landschap. Er worden, met de realisatie van het zonneveld, geen cultuurhistorische waarden in het geding gebracht.

Conclusie

Er worden, met de realisatie van het zonneveld, geen archeologische en cultuurhistorische waarden in het geding gebracht. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.4 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, een beschrijving te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. Voor dit project is hiertoe een rapport opgesteld, welke is bijgevoegd ('Rapport invloed plan op waterhuishouding, Zonneveld Amerongerwetering'). In dit rapport wordt ingegaan op het relevante waterbeleid, en is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het projectgebied beoordeeld. In deze Ruimtelijke Onderbouwing is dit beknopt samengevat.

De Europese Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Het Nationaal Water Programma 2022-2027

Het Nationaal Water Programma 2022–2027 geeft een overzicht van de ontwikkelingen binnen het waterdomein en legt nieuw ontwikkeld beleid vast. Er wordt gewerkt aan schoon, veilig en voldoende water dat klimaatadaptief en toekomstbestendig is. Ook is er aandacht voor de raakvlakken van water met andere sectoren.

Er liggen grote opgaven voor het waterdomein:

- Nederland moet zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering
- We moeten blijven werken aan een goede bescherming tegen overstromingen en klimaatrobuuste zoetwatervoorziening tegen toenemende droogte.
- Ook de zorg voor goede waterkwaliteit en duurzame drinkwatervoorziening verdient aandacht.

Daarnaast zijn allerlei functies afhankelijk van water, zoals de scheepvaart, de landbouw en de natuur. Op de Noordzee moeten vele functies, waaronder de opgaven voor windenergie, natuurontwikkeling, duurzame visserij, scheepvaart en zandwinning, in balans met elkaar een plek krijgen. Om aan te geven hoe we omgaan met de uitdagingen van ons water, ontwikkelde de Rijksoverheid het Nationaal Water Programma 2022-2027.

Het Nationaal Water Programma 2022-2027 is vastgesteld op 18 maart 2022. In het Nationaal Water Programma (NWP) 2022-2027 beschrijft de Rijksoverheid de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid en de uitvoering ervan in de rijkswateren en -vaarwegen.

Waterbeheerprogramma 2022 – 2027: Stroomopwaarts, klimaatbestendig en duurzaam (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden)

Het waterbeheerprogramma (WBP) beschrijft de ambities en inzet om de waterdoelen voor het beheergebied te bereiken. Het is een wettelijk verplicht document welke elke zes jaar wordt gemaakt. Daarbij houdt het waterschap rekening met Europese en landelijke richtlijnen en plannen, en visies van andere overheden. Het waterschap legt de focus op de nieuwere opgaven en ambities, maar geeft via zes 'portretten' van medewerkers ook een beeld van (de veranderingen in) de reguliere beheertaken. Het waterschap geeft aan welke doelen worden nagestreefd en welke maatregelen daarvoor worden uitgevoerd. De maatregelen worden beschreven op strategisch niveau, met ruimte voor nadere uitwerking. Daarmee houdt men rekening met omstandigheden die kunnen leiden tot bijsturing. Het waterschap geeft aan welk beleid de komende jaren wordt ontwikkeld, zodat daar vervolgens via vergunningverlening en handhaving op ingezet kan worden.

Het waterschap werkt o.a. aan bescherming tegen overstromingen, schoon en voldoende oppervlaktewater en zuivering van afvalwater. Door klimaatverandering en maatschappelijke ontwikkelingen veranderen de wateropgaven fundamenteel, wat een andere rol van het waterschap vraagt.

Er is een omslag nodig van water snel afvoeren naar veel meer vasthouden en bergen van water, wat niet in het watersysteem kan worden opgelost. Ook in de inrichting van de stad en het landelijk gebied zijn aanpassingen nodig. Daarnaast stelt de maatschappij hogere eisen aan waterzuivering en duurzaamheid, met 'nul vervuiling', energieneutraliteit en een circulaire economie als stip op de horizon, wat ook grote opgaven zijn voor waterschappen.

De Keur en Legger

Het beleid van het hoogheemraadschap is onder andere als regelgeving in 'De Keur' en 'Legger' verder uitgewerkt. Een Legger is een kaart met wateren of waterkeringen die in beheer zijn, en waar de regels van de Keur voor gelden. De Keur is bedoeld om watergangen, wateren, onderhoudspaden, kaden en dijken te beschermen tegen beschadiging. In De Keur is o.a. geregeld dat langs een bepaalde watergangen een beschermingszone in acht dient te worden genomen.

De gevolgen van het plan voor de waterhuishouding / watertoets

Ten behoeve van het plan om een zonneveld te realiseren in het projectgebied is een inrichtingsplan opgesteld. Dit betreft het separaat bijgevoegde 'Zonneveld Amerongerwetering, Landschappelijk inpassingsplan'. In dit plan is de nieuwe inrichting van het projectgebied beschreven. Het watersysteem blijft onaangetast. In en om het projectgebied liggen alleen tertiaire watergangen. Alle watergangen en greppels in het projectgebied blijven behouden en deze worden niet aangepast. Wel worden aan diverse zijden natuurlijke oevers toegepast. Hierbij worden de oevers niet vergraven.

Er is overwogen om greppels in lage delen van het projectgebied af te doppen. Hier is, mede gezien de uitgevoerde analyse van de huidige waterhuishouding (zie bijgevoegd 'Rapport invloed plan op waterhuishouding, Zonneveld Amerongerwetering') niet voor gekozen. Het projectgebied is relatief gezien al erg nat, waardoor verdere vernatting minder toegevoegde waarde heeft. Daarnaast moet het projectgebied worden beheerd (en daarmee op gezette tijden begaanbaar blijven) en beïnvloedt het plan hiermee niet de waterhuishouding van omliggende agrarische percelen en Natura 2000-gebieden.

Aan de noordzijde van het projectgebied wordt een nieuwe watergang gegraven, die niet in verbinding wordt gebracht met de reeds aanwezige watergangen, om ongewenste kwelstromen te voorkomen. Deze 'poel' wordt 1,65 meter diep, zodat er altijd water in staat tot minimaal 1 meter diep (hierdoor is verzekeringstechnisch aan deze zijde van het zonneveld geen hekwerk meer nodig). Aangezien er altijd water in deze 'poel' aanwezig is, geldt deze tevens als waterberging en bluswatervoorziening.

Het voorliggende plan heeft geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding. Het watersysteem wordt niet aangepast. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd, waardoor het regenwater vrij kan infiltreren. Compensatie van verharding is daardoor ook niet aan de orde. De toename van verhard oppervlak is minder dan 500 m². De panelen en de constructie wordt uitgevoerd met niet-uitlogbare materialen. Er komt geen afvalwater vrij. Het plan heeft dan ook geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie.

Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden heeft na overleg en na beoordeling van het eindplan (waaronder de opgestelde Ruimtelijke Onderbouwing) ingestemd met het plan

4.5 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige waarden niet aangetast. Het voornemen is dan ook uitvoerbaar ten aanzien van de bestaande waarden in het projectgebied.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Bodem
- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Externe veiligheid
- Brandveiligheid
- Bedrijven en milieuzonering
- Verkeer en parkeren
- Vormvrije m.e.r.-beoordeling
- Leidingen
- Lichtreflectie
- Elektromagnetische straling
- Warmteontwikkeling

5.2 Bodem

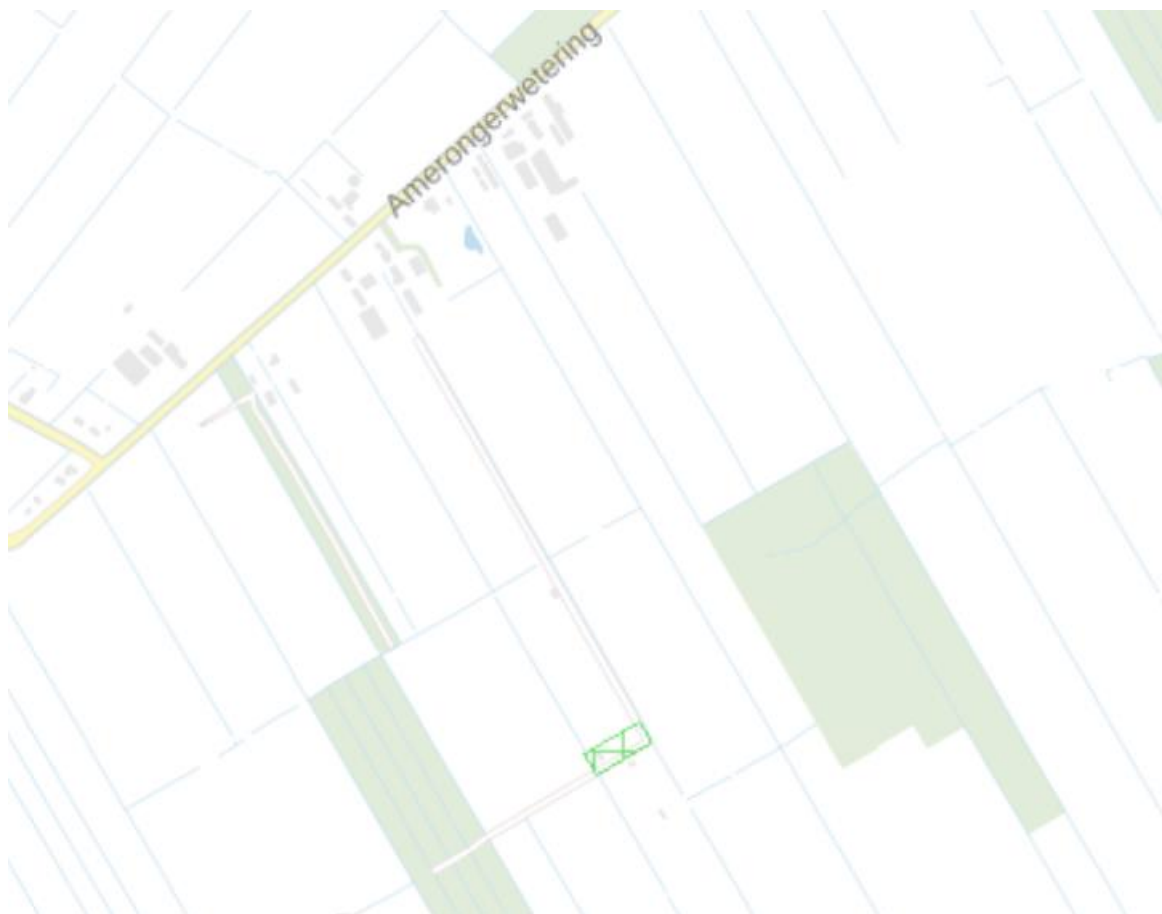
Met betrekking tot het aspect bodem zijn de Wet bodembescherming, de Wet milieubeheer en het Besluit Bodemkwaliteit van belang. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De grond binnen het projectgebied wordt nu gebruikt als vrij intensief gebruikte landbouwgrond. Het bodemleven zal hierdoor minimaal zijn. Na het uitvoeren van de werkzaamheden ter oprichting van het project zal de bodem verder niet worden aangetast. Overigens zijn de werkzaamheden ook gering van diepte. Realisatie van een zonneveld met kruidenrijk grasland als vaste onderbegroeiing kan op deze plek voor de komende decennia een stabiele situatie bieden waar geen chemicaliën (kunstmest of gewasbeschermingsmiddelen) worden toegepast. Dit biedt kansen voor verbetering van het bodemleven, de bodemstructuur, verbetering van het zelfreinigend vermogen en daarnaast extra habitat voor bestuivers en plaagbestrijders. Er zijn derhalve geen nadelige effecten voor de bodem te verwachten.

Het zonneveld wordt daarnaast gevormd door bouwwerken, waar geen personen verblijven. Er zijn er geen grootschalige bodemingrepen aan de orde en wordt er geen grond afgevoerd. De realisatie van een zonnepark brengt niet direct risico's m.b.t. bodemvervuiling met zich mee.

Ook is het bodemloket geraadpleegd (zie figuur 19). In het projectgebied zijn geen bodemverontreinigingen bekend.

- Gegevens aanwezig, status onbekend
- Saneringsactiviteit
- Voldoende onderzocht/gesaneerd
- Onderzoek uitvoeren
- Historie bekend

Figuur 19: Weergave kaart bodemloket (www.bodemloket.nl)

Gelet op voorgaande bevindingen wordt gesteld dat het aspect bodemkwaliteit geen belemmering op zal leveren voor de ontwikkeling van een zonnenveld. Met betrekking tot het aspect bodem wordt de voorgenomen ontwikkeling uitvoerbaar geacht.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- de normen uit de Wet geluidhinder en het Activiteitenbesluit worden in acht genomen;
- bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd;
- op en rond het projectgebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder

In de Wet geluidhinder (Wgh) staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

Met een akoestisch onderzoek zijn de effecten op de overdracht van het omgevingslawaai vanwege wegverkeer op de nabij gelegen wegen door het zonneveld inzichtelijk gemaakt en beoordeeld. Daarnaast is het geluid afkomstig van de installaties op het zonneveld ter plaatse van de omliggende woningen bepaald en beoordeeld. Hierna zijn de conclusies uit het onderzoek weergegeven. Het gehele onderzoeksrapport is opgenomen in de bijlagen (Zonneveld Amerongsewetering, quickscan geluid').

Effect van het zonneveld op het wegverkeerslawaai

De geluidsbelasting (L_{den}) vanwege wegverkeerslawaai op de gevels van de woningen neemt met maximaal met 0,92 dB toe als gevolg van de mogelijke extra reflectie van het zonneveld. Bij de meeste woningen in het gebied bedraagt de toename ten hoogste 0,72 dB. Dit is minder dan de conform de Wet geluidhinder toegestane toename van 1,50 dB bij een wijziging aan een weg. Het menselijk gehoor kan verschillen in geluidsniveaus tot 1 dB niet of nauwelijks waarnemen. Vanaf circa 2 dB is een geluidsniveaoverschil goed waarneembaar. De toename van 0,2 dB zal niet waarneembaar zijn voor de omwonenden. In de berekeningen is geen rekening gehouden met het afschermende effect van de zonnepanelen en de verstrooiing van geluid door de zonnepanelen. In werkelijkheid zal het effect van de zonnepanelen op geluid beperkter zijn dan bepaald op basis van de uitgevoerde berekeningen.

Geluidsuitstraling van het zonneveld naar de omgeving

De geluidemissie van het zonneveld wordt bepaald door vier inverter/transformatorstations. De inverter-/transformatorstations zijn alleen in werking als de zon schijnt en er energie wordt geproduceerd. In het onderzoek is gerekend met de worst-case situatie, namelijk de dag met het langste daglicht (21 juni), waarbij de zon om 05:15 uur opkomt en om 22:00 uur onder gaat. Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau op de gevels van de nabijgelegen woningen voldoet aan de standaard grenswaarden van het Activiteitenbesluit. Ook wordt voldaan aan de richtwaarden voor een rustige woonwijk van 45 dB(A)-etmaalwaarde voor respectievelijk de dag, avond- en nachtperiode. In de berekeningen van de geluidsbelasting op de gevels is rekening gehouden met een straffoetslag van 5 dB(A) vanwege het mogelijk tonaal karakter van het geluid van de inverter-/transformatorstations. Op basis van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat in de beoogde nieuwe situatie ten aanzien van het aspect geluid geen verslechtering van het woon- en leefklimaat zal worden ervaren door de bewoners van de woningen aan de Amerongsewetering en de Lekdijk in de omgeving van het zonneveld.

Bedrijven in de omgeving

Binnen het projectgebied wordt geen nieuwe geluidgevoelige bestemming gerealiseerd. Bestaande bedrijven worden niet extra belemmerd.

Woon- en leefklimaat

De inverter-/transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 10,0 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstandentabel voor het aspect geluid 30 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies. De inverter-/transformatorstations worden op een veel grotere afstand van bestaande woningen gesitueerd (op ruim meer dan 400 meter). Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig. Ook het uitgevoerde akoestische onderzoek heeft uitgewezen dat ten aanzien van het aspect geluid geen verslechtering van het woon- en leefklimaat zal worden ervaren door de bewoners van de woningen aan de Amerongsewetering en de Lekdijk in de omgeving van het zonneveld.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

Voor ontwikkelingen die niet in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Op grond van de NIBM-tool is een ontwikkeling 'in betekende mate' bij een toename van het aantal verkeersbewegingen met ruim 800 per dag (met 5% aandeel vrachtverkeer). De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een zonneveld. De verkeersbewegingen die de ontwikkeling van een zonneveld met zich mee brengt, zijn alleen tijdens de aanlegfase merkbaar. In deze fase zal er tijdelijk sprake zijn van een grotere toename van verkeersbewegingen. Nadat de bouw van het park is afgerond daalt het aantal verkeersbewegingen weer naar de oude situatie.

Zelfs tijdens de bouwperiode zal het aantal verkeersbewegingen ruimschoots onder de 800 per dag blijven. Daardoor leidt de ontwikkeling niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit én kan de ontwikkeling als 'in betekende mate' worden gezien.

Gelet op het voorgaande wordt gesteld dat nader onderzoek naar het aspect luchtkwaliteit niet noodzakelijk is.

5.5 Externe veiligheid

Algemeen

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van risico's bij onder meer productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen. Dergelijke activiteiten leggen beperkingen op aan de omgeving. Door maatregelen kunnen de afstanden worden verkleind. Er wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde, voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. De grenswaarde mag niet worden overschreden.

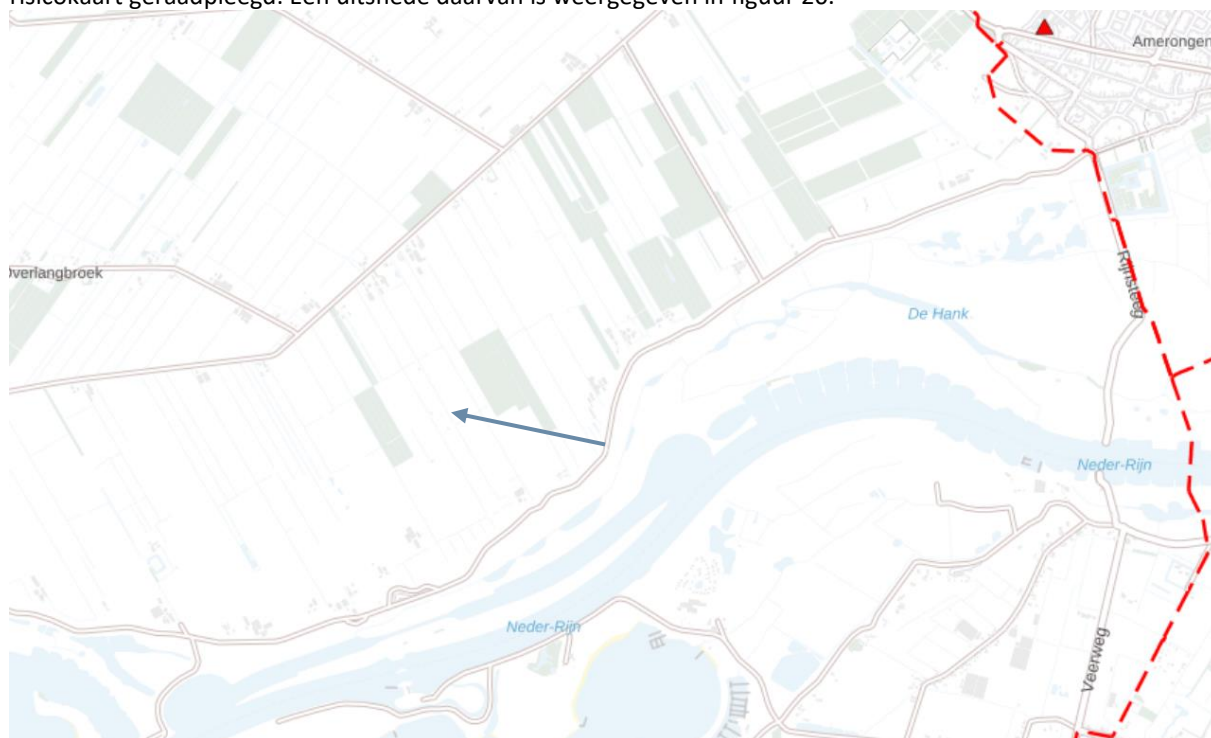
Voor de oriënterende waarde en richtwaarde geldt dat afwijken alleen met een dergelijke motivering is toegestaan. Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire (chemische fabriek, lpg-tankstation) en de mobiele (tankwagen, gasleidingen) bronnen.

Er wordt getoetst aan de volgende wet- en regelgeving:

- Voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het besluit Externe veiligheid inrichtingen (BEVI) en de bijbehorende regeling.
- Voor transportroutes over weg, water en spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT).
- Voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Om in beeld te brengen of er in het projectgebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de risicokaart geraadpleegd. Een uitsnede daarvan is weergegeven in figuur 20.

Figuur 20: Uitsnede risicokaart Nederland (met blauwe pijl is de ligging van het projectgebied aangegeven).

Uit de risicokaart blijkt dat in het projectgebied geen risicovolle inrichtingen, transportassen (spoor, weg, water) of transportleidingen aanwezig zijn. Het projectgebied ligt ook niet in het invloedgebied van inrichtingen, assen en leidingen. Bovendien neemt het aantal personen binnen het projectgebied niet toe, waardoor er geen effecten op de externe veiligheidssituatie zijn. Met betrekking tot externe veiligheid zijn dan ook geen belemmeringen aan de orde en kan aanvullend onderzoek achterwege blijven.

Een zonneveld is geen gevoelig object of inrichting dat formeel een veiligheidscontour kent. Wel betreft een zonneveld een inrichting die energie in de vorm van elektriciteit opwekt en op het elektriciteitsnet levert. Om de veiligheid te waarborgen komt er een (transparant) hek rondom het zonneveld. Dit hekwerk is 2 meter hoog en staat op ruime afstand van de zonnepanelen waardoor personen niet bij de zonnepanelen kunnen. Daarnaast wordt het zonneveld niet openbaar toegankelijk. Het park kan enkel middels een afgesloten poort worden betreden ten behoeve van regulier beheer en onderhoud. Daarnaast wordt het zonneveld geaard en worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd.

5.6 Brandveiligheid

Ten behoeve van de brandveiligheid heeft de Veiligheidsregio Utrecht advies uitgebracht. Dit advies is bijgevoegd. Dit advies bevat een lijst met aandachtspunten die de Veiligheidsregio Utrecht hanteert bij zonnevelden binnen de provincie Utrecht. Deze aandachtspunten betreffen een algemene lijst waar de aanvragers invulling aan moet geven. In overleg met Veiligheidsregio kan er op diverse onderdelen worden afgeweken.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

1. Hoe is de bereikbaarheid gerealiseerd voor ons als hulpdiensten?
 - a. Kan de brandweer zonder het toegangshek te moeten forceren het terrein op of gaat men voorzien in een andere mogelijkheid voor toetreding, zodat wij het terrein kunnen betreden?
Ja, de brandweer kan het terrein op zonder het toegangshek te moeten forceren. Er wordt een hekwerk met een sleutelbuis voor de brandweer gerealiseerd.
 - b. Elk transformatorstation op het zonnepark moet bereikt kunnen worden met het blusvoertuig.
Het inkoopstation en de transformatorstation worden geconcentreerd gerealiseerd, bij de opstelplaats voor de brandweer. Deze stations kunnen hiermee goed bereikt worden.
 - c. Alle zonnepanelen moeten binnen 200 meter van de opstelplaats van het blusvoertuig zijn gelegen (zodat vanaf daar de verst gelegen panelen tenminste lopend bereikt kunnen worden). De rijloper moet minimaal 3,25 meter breed zijn en een voertuigmassa van 17.000 kg. kunnen dragen.
Binnen het zonneveld wordt één centrale opstelplaats gerealiseerd, bij het inkoopstation en de transformatoren. Aan de zuidkant, net buiten het projectgebied, ligt bestaande verharding die in noodgevallen ook als opstelplaats kan dienen, aan het bestaande toegangspad. Hiermee kan verreweg het grootste deel van de panelen binnen 200 meter van een opstelplaats bereikt worden. Ook kunnen brandweerauto's nog iets verder rijden op over het toegangspad, naar de zuidwestzijde. De huidige toegangsweg is daarbij breed genoeg voor brandweerauto's (aan weerszijden zijn ook geen obstakels waardoor de breedte nodig is voor o.a. het uitstappen, en de draagkracht van de toegangsweg is voldoende voor brandweerauto's.
 - d. Bochten moeten een binnenradius hebben van >R5,5 meter en een buitenradius van >R10 meter.
Hier wordt aan voldaan.

- e. Aan het einde van het doodlopende gedeelte van een rijloper moet een keerplaats aanwezig zijn met een afmeting van ca. 10 meter x 15 meter.

Hier wordt aan voldaan. Zie eerdere beantwoording.

2. Is er sprake van een stroomopslagvoorziening? Welk type batterij ten behoeve van opslag wordt hier gebruikt en zijn hier (brand)veiligheidsvoorzieningen in aanwezig?

Er is geen sprake van een stroomopslagvoorziening.

3. Ter plaatse van de perceelgrens van het zonnepaneelveld moet een strook van minimaal 1 meter vrij worden gehouden van begroeiing. Het doel hiervan is dat brandende begroeiing niet naar het buurperceel doorloopt maar te allen tijde stopt op de perceelsgrenzen.

Aan de buitenzijdes van het zonnepark liggen beheerpaden (graspaden), die breder zijn dan 1 meter.

4. In het kader van bestrijdbaarheid; hoe is de bluswatervoorziening in het plangebied geregeld? (Op het zonnepark of binnen ca. 100 meter van toegang ervan moet een bluswatervoorziening aanwezig zijn met een capaciteit van 60 m3/uur.)

Aan de noordkant van het projectgebied, langs de toegangsweg, wordt een bluswatervoorziening gerealiseerd. Dit is een poel in de vorm van een watergang, die niet in verbinding staat met andere watergangen. Binnen deze poel staat altijd minimaal 1 meter diep water, waarmee de capaciteit ruim voldoende is. Langs de toegangsweg komt aan aansluiting voor een brandweerauto, op deze poel.

5. Hoe heeft het bedrijf geregeld dat van buitenaf kan worden gezien dat het transformatorstation stroomloos is? Dat wil zeggen dat er geen stroom meer van de zonnepanelen op het transformatorstation kan staan en deze niet meer in verbinding staat met het openbare stroomnetwerk?

Er komt ter plekke een schakelaar en/of er is altijd iemand van namens het bedrijf bereikbaar is en snel ter plekke kan zijn.

Hiermee wordt geconcludeerd dat de brandveiligheid van het zonnenveld voldoende is geborgd.

5.7 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen inrichting van de betrokken gronden als zonnenveld levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. De inverter-/transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal

10,0 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstandentabel voor het aspect geluid 30 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 30 meter aan te houden met geluidsgevoelige functies. De inverter-/transformatorstations worden op een veel grotere afstand van bestaande woningen gesitueerd (ruim meer dan 400 meter). Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig. Ook het uitgevoerde akoestische onderzoek (zie paragraaf 5.3) heeft uitgewezen dat ten aanzien van het aspect geluid geen verslechtering van het woon- en leefklimaat zal worden ervaren door de bewoners van de woningen aan de Amerongsewetering en de Lekdijk in de omgeving van het zonneveld.

Aan de noordzijde van het plangebied voor het zonneveld ligt een bedrijf op de locatie Amerongerwetering 28 met de functieaanduiding 'specifieke vorm van bedrijf – trailerverhuur, wasserij en zadelmakerij'. De grootste afstand die moet worden aangehouden (voor het aspect geluid) is 50 meter, voor het verhuur van trailers. Dat valt onder 'Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)'. De werkelijke afstand bedraagt circa 150 meter, waarmee aan deze eis wordt voldaan. Daarnaast betreft een zonneveld geen gevoelige functie waardoor het zonneveld qua milieuzonering niet beschermd hoeft te worden tegen eventuele milieubelastende functies.

5.8 Verkeer en parkeren

De ontwikkeling van een zonneveld heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren. Het zonneveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via de bestaande ontsluiting op de Amerongerwetering. In de beheerfase is er zeer beperkt sprake van verkeersbewegingen. Binnen het projectgebied is dan voldoende ruimte voor het parkeren.

5.9 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Het Besluit milieueffectrapportage geeft activiteiten en gevallen aan waarin een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Ook gelden er verplichtingen als een voorgenomen project valt onder de genoemde activiteiten, maar niet boven bepaalde drempelwaarden. Voor projecten of activiteiten die beneden bepaalde drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt een functiewijziging naar een zonneveld mogelijk. De voorgenomen ontwikkeling is niet opgenomen in de D-lijst van het Besluit m.e.r. Het zonneveld betreft bijvoorbeeld geen landinrichtingsproject (D9). De ontwikkeling van een zonneveld valt pas onder deze categorie als deze onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject (het project dient een voldoende substantieel karakter te hebben). Ook valt het project niet onder categorie D22.1. Hiervan is sprake bij de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële

installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. Het zonnenveld wekt alleen energie op. Verder is categorie D11.2 niet van toepassing, aangezien het geen stedelijk ontwikkelingsproject betreft en het zonnenveld een relatief beperkt oppervlak beslaat.

Voor de volledigheid verwijzen wij ook naar de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 19 september 2018 en zaaknummer 18_689, waarin bevestigd wordt dat een vergelijkbaar project niet valt binnen de categorie D van het Besluit m.e.r. en er geen beoordeling nodig is. Deze uitspraak is op 14 augustus 2019 bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2019:2770).

Voor het voorgenomen plan is geen m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. benodigd. Het zonnenveld valt niet onder het Besluit milieueffectrapportage. Aangezien het plan wel kenmerken vertoont van diverse beoordelingscategorieën zoals hiervoor omschreven, getuigt het van een goede en zorgvuldige ruimtelijke ordening en belangenafweging om voornoemde beoordeling van milieueffecten te doen. Hiertoe is deze vormvrije m.e.r. beoordeling wel opgesteld en separaat bijgevoegd.

De conclusie is dat tijdens de aanlegfase, en tijdens de ontmantelingsfase, er kortdurend overlast en hinder zal kunnen worden ervaren, zonder dat dit resulteert in langetermijn effecten dan wel schade. Het zonnenveld wordt overigens aangelegd met respect voor de bodem en door de open cultuur is ook hier geen schade te verwachten. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De locatie is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische, archeologische en cultuurhistorische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied geschikt is voor planontwikkeling. De locatie is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, Natuur Netwerk Nederland-zonering of een ander relevant beschermd gebied. Resumerend zullen er zowel tijdens de aanlegfase, als tijdens de gebruiksfase, als tijdens de ontmantelingsfase, geen significante negatieve effecten bestaan voor het milieu.

5.10 Lichtreflectie

Met het voorliggende plan zal redelijkerwijs geen sprake zijn van schittering. De dichtstbijzijnde woningen en de doorgaande weg liggen op ruim meer dan 400 meter afstand. Daarnaast is sprake van een zuid georiënteerde opstelling, waardoor de zonnepanelen niet gericht zijn op de woningen langs de Amerongerwetering. Om schittering/lichtreflectie van zonnepanelen tegen te gaan wordt er daarnaast een anti reflectie coating of folie toegepast. Dit zal hinderlijke reflectie voorkomen tijdens normale weersituaties. Tot slot wordt het zonnenveld zo goed mogelijk landschappelijk ingepast met inheems plantmateriaal.

5.11 Elektromagnetische straling

Zowel bij de omvormers, het inkoopstation als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). Dit voorzorgsprincipe dient daarmee ook gehanteerd te worden bij de ontwikkeling van een zonnepark, door de afstand van een zonnenveld tot woningen en andere gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen' (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations. De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de

bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 μ T wordt bereikt op een afstand van maximaal 7 m van onderzochte transformatorstations. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers, als het inkoopstation en de transformatoren tot de dichtstbijzijnde woningen mag redelijkerwijs worden aangenomen dat elektromagnetische straling geen gezondheidsrisico vormt.

5.12 Warmteontwikkeling

Studies (o.a. Analysis of the potential for a heat Island Effect in Large Solar Farms, Columbia University) hebben onderzocht of er bij zonnevelden sprake is van '(Urban) Heat Island Effects'. Uit onderzoeken is gebleken dat er onder bepaalde condities sprake kan zijn van een hogere temperatuur direct boven zonnevelden. Direct rondom zonnevelden zijn eventuele temperatuurverschillen deels, danwel geheel te verwaarlozen, afhankelijk van de windrichting en eventuele neerslag. Het is dan ook niet te verwachten dat er sprake zal zijn van significante temperatuurverschillen in de omgeving van het zonneveld, door de komst van dit zonneveld. Daarbij komt dat er in dit specifieke plan is gekozen voor een opstelling, met begroeiing tussen de panelen. Ook wordt er om het zonneveld beplanting toegevoegd. Dit zorgt ervoor dat afkoeling door verdamping blijft plaatsvinden. Er is op dit moment nog geen wet- en/of regelgeving omtrent '(Urban) Heat Island Effects' in Nederland.

5.13 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen plan. De ruimtelijke uitvoerbaarheid, de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de economische uitvoerbaarheid wordt beschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe het voorgenomen project past binnen het van toepassing zijnde overheidsbeleid. Geconstateerd is dat er geen omgeving- en milieukundige belemmeringen zijn. Ruimtelijk is de voorgenomen ontwikkeling daarmee uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.3.1 Omgevingsproces

Ten behoeve van het plan is een zorgvuldig omgevingsproces doorlopen. Het verslag van het doorlopen omgevingsproces is uitgebreid weergegeven in bijgevoegd document 'Zonneveld Amerongerwetering, Omgevingsproces'. In dit document is o.a. aangegeven dat diverse belanghebbende partijen zijn betrokken in het proces (zoals de gemeente, het waterschap, de provincie en Staatsbosbeheer). Met al deze partijen zijn gesprekken gevoerd, en hun input is meegenomen bij de uitwerking van het plan. Daarnaast zijn de direct omwonenden betrokken in het proces. Met hen zijn o.a. 'keukentafel-gesprekken' gevoerd. Tot slot zijn diverse informatieavonden georganiseerd. In het bijgevoegd document 'Zonneveld Amerongerwetering, Omgevingsproces' is uitgebreid weergegeven hoe het proces precies is doorlopen, welke input belanghebbende partijen en omwonenden hebben gegeven en hoe met deze input is omgegaan. Zo is weergegeven op welke punten bepaalde input is verwerkt in het voorgenomen plan.

6.3.2 Vooroverleg

Het Rijk

Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom kan worden afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Utrecht

De provincie Utrecht heeft na overleg en na beoordeling van het eindplan (waaronder de opgestelde Ruimtelijke Onderbouwing) ingestemd met het plan.

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden heeft na overleg en na beoordeling van het eindplan (waaronder de opgestelde Ruimtelijke Onderbouwing) ingestemd met het plan.

Veiligheidsregio Utrecht

Ten behoeve van de brandveiligheid heeft de Veiligheidsregio Utrecht advies uitgebracht. Dit advies is bijgevoegd. Dit advies bevat een lijst met aandachtspunten die de Veiligheidsregio Utrecht hanteert bij zonnevelden binnen de provincie Utrecht. Deze aandachtspunten betreffen een algemene lijst waar de aanvragers invulling aan moet geven. In overleg met Veiligheidsregio kan er op diverse onderdelen worden afgeweken. In paragraaf 5.6 van deze Ruimtelijke Onderbouwing is nader ingegaan op het aspect brandveiligheid. De Veiligheidsregio Utrecht heeft na overleg, n.a.v. het eindplan, en n.a.v. de beschrijving in paragraaf 5.6 van deze Ruimtelijke Onderbouwing ingestemd met het plan.

6.3.3 Zienswijzen ontwerp Omgevingsvergunning

De ontwerp Omgevingsvergunning heeft vanaf 14 juli 2023 voor de duur van zes weken voor zienswijzen ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn van inzage van de ontwerp omgevingsvergunning zijn er 6 schriftelijke zienswijzen ingediend bij de gemeente en is een reactie van de provincie ontvangen. Alle zienswijzen zijn integraal en geanonimiseerd opgenomen in de 'Nota van zienswijzen, Zonneveld Amerongerwetering'. Vervolgens is elke zienswijze van een gemeentelijke reactie voorzien en is in een gemeentelijke conclusie opgenomen of de zienswijze al dan niet leidt tot aanpassing van de ontwerp-omgevingsvergunning.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

Kostenverhaal gemeente

Het bouwplan is geen aangewezen bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening. Een exploitatieplan is dan ook niet nodig. Wel dient verhaal van planschadekosten te worden verzekerd. Hiertoe is een planschadeovereenkomst gesloten.

Financiering zonneveld

De ontwikkeling van zonnevelden doen initiatiefnemers voor eigen rekening en risico. Hierbij wordt SDE++ subsidie aangevraagd die voor dit type projecten is bedoeld.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.